

Çetmi

nin

SESİ
GÖZÜ
KULAĞI
NABZI

Yıl 20 | Sayı 81 • Ocak - Şubat - Mart 2019

21. yıl

ÖZEL ANTALYA ASLAN SÜRÜCÜ KURSU

Kaliteli ve
Simulatörlü
Eğitim Merkezi

A1-A2 Sürücü Belgeleri
B Sınıfı Sürücü Belgeleri
C Sınıfı Sürücü Belgeleri
H Sınıfı Sürücü Belgeleri

Çevreyolu Düdenbaşı Mah. Gazi Bulvarı 2300 Sk. No: 13 Köse Mehmet Apt. K:2 D: 3-4 ANTALYA

Tel: 0242 338 38 06

Gsm: 0535 213 13 69

ÜÇ AYLIK YEREL SÜRELİ YAYIN
Çetmililer
Eğitim Kalkınma ve Yardımlaşma
Vakfı Adına Sahibi ve
Yazı İşleri Müdürü
MEHMET BALCI

Genel Yayın Yönetimi
Kerim BOZDAĞ

YAYIN KURULU

Dr. Ali ÖZEL
Şükrü KARACA
Nurettin ÖZEL
Niğmetullah UÇAR
Şeref ÇİLEK
Hasan Ali POLAT

TEMSİLCİLER

Çetmi | Memiş BOZ
Anamur | Orhan CENGİZ
Karaman | M. Akif AKKOCA
Antalya | Yakup YAZICI
İzmir | Ali TOPKARA
İstanbul | Mustafa GÜÇLÜ
Bursa | Selçuk DERE
Fransa | Hüseyin SOLMAZ
88 Fransa | Ahmet SEMERCİ

YAZI VE FOTOĞRAFLARINIZ İÇİN İRTİBAT

Kerim BOZDAĞ - 0539 232 04 42
e-posta
kerim.bozdag@gmail.com
yeter1ajans@hotmail.com

ZEKAT HESABI (IBAN)

Vakıf Bank Aziziye Şubesi

TR37 0021 0000 0002 1951 7000 02

BAĞIŞ HESABI (IBAN)

TR64 0021 0000 0002 1951 7000 01

ADRES

Çaybaşı Mh. Karaman Cd. Mesnevi
Konutları No: 88/106 (Akyurt Market
Üzeri) Meram - KONYA
cetmililer_vakfi@hotmail.com
konya.cetmililer.vakfi@gmail.com
Tel: 0332. 351 26 67

TASARIM - BASKI

ÇİMKE

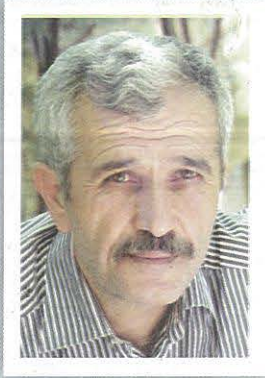
BASIM YAYIN YAPIM REKLAM
VE TURİZM HİZM. LTD. ŞTİ.
Yeni Matbaacılar Sitesi
10453. Sk. No: 25
Karatay - KONYA
0332 342 52 82
BASKI TARİHİ
Mayıs 2019

İçindekiler

Selam ile	Kerim BOZDAĞ	2
İnsanın Değeri	Mehmet BALCI	4
Antik Dünyada Çetmi	Yusuf Ziya EŞİYOK	6
Sonradan	Halis YAZICI	10
Yaşayanlar Bilir Buraların Tadını	Hasan DARCAN	12
Rızkı Allah Verir	Hüseyin VAROL	15
İsraf	Hüseyin VAROL	17
Ölüme Az kaldı	Hüseyin VAROL	19
Çetmi'den İzler	Kerim BOZDAĞ	22
Akıl	Şeref ÇİLEK	28
Edebiyatta Efe ve Zeybeklik	Şükrü KARACA	31
Boğaziçi Beldeleri ve Çetmi	Zeki OĞUZ	37
Dergimize Derleyenler	Emine KARADUMAN	42
Aramızdan Ayrılanlar (Rahmetle)		43
Yağmur Aşıkları	Nurettin ÖZEL	44

Selâm ile...

Kerim BOZDAĞ

Geç oldu, güç oldu ama yine, yeni bir sayı ile huzurunuzdayız. Dergimiz sizlerin bugüne kadar göstermiş olduğu ilgi, destek sayesinde her zaman olduğu gibi ayakta dır. Onun çıkışından bugüne geçen zaman içerisinde köprülerin altından çok sular aktı geçti. Nice hayatlar ömür sermayesini tüketip gitti. Yeni nesiller giden canların yerini aldı.

Bu dünyaya gelenler sadece gitmek için varlar. Bu gidişi durduracak bir güç yoktur. Geldik gidiyorsak hepimiz birer yolcuyuz. Yolcu yolunda gerek derler ya hani! Aynı

yolun yolcularıyız. Kimimiz geç varırız, kimimiz erken... Kim olursak olalım, ne yaparsak yapalım bu kervandan çıkış yok!

Öyleyse, derdimiz nedir?

Bu dergi, sadece bizim yaşadığımız şu anlara değil, onu gelecekte okuyacak yeni nesillere de hitap etmektedir. O zaman henüz hayatta olmayan yeni nesillere karşıda sorumluyuz. Bu sorumluluğun gereğini yerine getirmek noktasında elimizden gelen gayreti göstersek de bir şeyler hep eksik, hep yarım kalıyor. Bu manada yükümüz gerçekten ağır.

Bu yükü beraber omuzlayalım! Yardım edin destek verin!... Dergimizi ulaşması gereken her yere göndereyim. Belli bir merkeze toplu olarak gönderilen dergiler sadece onu almaya gelebilenlere ulaşmaktadır. Kaldı ki, bir yerden başka bir yere dergi almaya gitmenin maliyeti ve külfeti çok ağırdır. Özellikle yurt dışında yaşayan ve Türkiye'nin belli noktalarında ikamet eden hemşerilerimize dergi gitmemektedir. Bu konunun çözümü noktasında adımlar atılması gerekmektedir...

Bu sayımızda Yusuf Ziyaettin Eşiyok'un Antik Dünyada Çetmi yazısına ağırlık verdik. Konunun önemine binaen yazıyı elimizden geldiği ölçüde fo-

toğraflarla donatıldık. Zevkle okuyabilirsiniz... 1
ümit ediyoruz...

Diğer yazılar ile birlikte sizden gelenleri yansıttığımız bu sayıda, ağırlıklı olarak beğeneceğinizi Umdugumuz fotoğraflara da yer verdik...

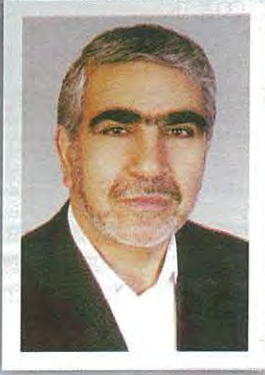
Dergimiz ve Çetmililer için yapılacak çok şey var. Bunu biliyoruz. Ama, kısıtlı imkanlarımızla başarabildiğimiz tek şey şu an elinizde tuttuğunuz dergidir. Onu yaşatmak için elimizden gelen gayreti gösterelim. Bu dergi, geçmişten geleceğe köprü olma vazifesine hak ettiği şekilde devam etsin istiyoruz. Sizlerin maddi manevi desteği ile bu günlere kadar gelmeyi başaran dergimiz bundan sonra da ayakta kalmaya devam edecektir.

Dergi sayfalarında yer vermek istediğimiz konular o kadar çok ki... Saymakla bitmez! Yeni nesillerin istese de bilemeyeceği bir kısım isimler/kelimeler toplumun hafızasından yavaş yavaş silinip gitmektedir.

Kelimeler bir milletin ortak hafızasıdır. Onlara özenle sahip çıkmak gerekmektedir. Paldım, koşum, harar, çuval, sele, sepet, ılkı, pardı, pırtı... Yulak, öz, çelki, goşum gayıtı, mandıra, tuluk, bişek, yayık, dağarcık... Rastgele seçtiğimiz bütün bu kelimeler yeni yetişen nesiller için ne ifade eder? Hiç düşündünüz mü? Tamamı kendilerine yabancı...

Biz kendi beldemizin 'el'i olursak olmaz vesselam!...

Mehmet BALCI
Vakıf Başkanı

İnsanın Değeri

Bir
genelleme
yaparak
zenginin
fakirden üstün
olduğunu
veya fakirin
zenginden
daha değerli
olduğunu
söylemek
doğru
değildir.

Dinimiz İslâm ne fakiri zenginden ne de zengini fakirden üstün görür. Yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim üstünlük ölçüsünü, **"Allah katında en değerliniz ona karşı gelmekten en çok sakınanınızdır."** Hucurat 13 ayetiyle ifade buyurmuştur. Duruma göre fakirlik, insanı baştan çıkaran zenginlikten, zenginlikte insanı Allah'a karşı isyan ettiren fakirlikten daha hayırlıdır. Hakikat Allah'ın kitabına göre böyle olmasına rağmen, insanları dış görüşüne göre değerlendirmek en zayıf tarafımızdan birisidir. İnsanları giyim kuşamlarına göre, sahip olduğu dünyalıklara göre veya makam ve mevkiine göre değerlendirmenin ne ka-

dar yanlış ve yanıltıcı olduğu birçok ayet-i kerime ve hadislerde açıklanmıştır. Ebu'l Abbas Sehl ibni sad es saidi radiyallahu anh hazretleri şahid olduğu bir olayı şöyle anlattı: Birgün Hz. Peygamber'in yanından bir adam geçti. Resulallah sallallahü aleyhi vesselam yanında oturan kimseye: **"Şu geçen adam hakkında ne dersin?"** diye sordu. O da, **"Bu zat ileri gelen hatırlı kişilerden biridir. Vallahi böyle bir adam bir kıza talip olsa evlendirilmeye, birine aracılık yapsa sözü dinlenmeye layıktır."** diye cevap verdi. Resulallah sallallahu aleyhivesellem bir şey söylemedi. Sonra oradan bir başka adam daha geçti. Paygamber (S.A.V) yanında oturana, **"Ya**

bu adam hakkında ne dersin?" diye sordu. Bu defa o zat, "Ya resulallah bu adam fakir Müslümanlardan biridir. Bir kıza talip olsa istediği kız verilmez, birine aracılık etse, ricası kabul edilmez, konuşmağa kalksa sözü dinlenmez" dedi. Bunun üzerine Resulallah (S.A.V) şöyle buyurdu: "Bu sonuncu adam, öteki gibi dünya dolusu adamdan daha hayırlıdır."

Buhari ve Müslim.

Hadis-i Şerifte olduğu gibi çoğu kimseye göre değer ve itibarın ölçüsü varlık ve zenginliktir. Bir genelleme yaparak zenginin fakirden üstün olduğunu veya fakirin zenginden daha değerli olduğunu söylemek doğru değildir. Fakirlik de zenginlik de Allah'ın (c.c) bizi imtihan etmek için bir denemesidir. Allah'ın kendisine bir emanet olarak verdiği servetin şükrünü ye-

rine getirip getirmemesi nasıl bir imtihan ise, fakirlerin yoksulluğa sabretmesi de aynı derecede bir imtihandır. Dünyaya imtihan için gönderildiğimize göre, insanın esas gayesi bu imtihanı kazanmak olmalıdır. **"Her şeyi unutturan fakirlik ile insanı azdıran zenginlik"** karşısında dikkatli olmayı tavsiye eden peygamberimiz (S.A.V), Allah'ı unutup isyan ettiren fakirlik ile insanı azdıran ve günah bataklığına sürükleyen zenginliği aynı derecede tehlikeli görmüştür.

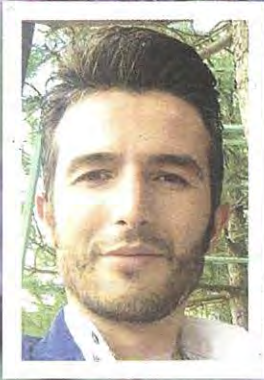
Rabbimiz kıyamet günü bizi, yüzümüzün güzelliğine, boyumuza, endamımıza, sahip olduğumuz servete göre değil; kalplerimizin temiz ve düzgün, amellerimizin mükemmel oluşuna göre değerlendirecektir. Görünüşe bakarak değerlendirmelerimizin ne kadar hatalı olduğunu Allah (C.C) Kur'an-ı Kerim'de: **"Onları gördüğün zaman iri yarı cüsseleri hoşuna gider. Konuşurlarsa sözlerini dinlersin. Onlar tıpkı elbise giymiş kütükler gibidir."** Münafıkın 4 ayetiyle yanlıklarımızı açık bir şekilde ifade ederken, Peygamberimiz (S.A.V) de, **"Kıyamet günü dünyada büyük diye tanınan iri yarı bir adam çıkagelir. Halbuki onun Allah yanında Sinek kanadı kadar bile değeri yoktur."** Buhari- Müslim sözüyle konuyu bütün çıplaklığı ile ortaya sermiştir.

Başka bir Hadis-i Şerifte de Peygamberimiz (S.A.V), **"Varlıklar kıyamet gününde yoksul kalacaktır. Ancak Allah tealanın verdiği malı dört bir yana dağıtan ve onunla iyi işler yapanlar yoksul kalmayacaklardır."** Buhari. Buyurmuştur. Malını Allah yolunda harcayan zengin, bununla büyük sevaplar kazanacağı için fakirden üstün bir dereceye sahip olabilir. Allah dostlarından pek çoğu mütevazî yaşamayı tercih etmişlerdir. Bunlar zenginliği mal biriktirmek değil, sahip olabildiği serveti ihtiyaç sahiplerine dağıtmak şeklinde anlamış, ailesini geçindireceği kadar dünyalığa razı olmuşlardır.

Allah C.C. kiminin rızkını genişletir. Kiminin rızkını da daraltır. Her iki halde de kul imtihana tabi tutulur. Eğer fakir haline sabreder, Allah'ın rızasını kazanmaya çaba gösterirse Cenneti zenginlerden daha kolay kazanabilir. Servet sahipleri de Allah'ın kendisine verdiği nimeti varlığın gerçek sahibinin istediği doğrultuda cömertçe dağıtabilir. Fakir ve yoksula kol kanat gerebilirse bu sayede Allah'ın rızasını kazanabilir. Bu yönüyle bakılırsa zenginin fakire yaptığı yardım, kendisine yaptığı yardım demektir. Yazımızı bir Hadis ile sonlandıralım. **"Dünyaya gönül bağlama ki, Allah seni sevsin. İnsanların eline bakma ki halk seni sevsin"** İbni Mace.

ANTİK DÜNYADA ÇETMİ

Yusuf Ziyaettin EŞİYOK

yusufesi yok42@gmail.com

Daha ileriye sıçramak için geriye bir adım at-
maktır tarih. Tarihin değeri
ise üzerinde bulunduğumuz
toprağın kıymetini bilmektir.
Arkamızda sonsuz bir geç-
miş ve önümüzde de sonsuz
bir gelecek bizi bekler.

O halde gelin beraber
Konya'dan güneye doğru
antik dünyaya konu olmuş
yerleşkelerden yola çıkarak
Çetmi'yi inceleyelim.

Anadolu; nice uygarlık-
lara ev sahipliği yapmış,
mümbit bozkır topraklarında
göçebe hayattan ilk yerleşik
hayata geçen Çatalhöyük'ü
bağrında tutuyordu. Arke-
olojik verilerdeki kronoloji
hala Çatalhöyük'ten gerisini
gösteremiyordu. Peki dünya
hala koşucu atlar, iri filler,
çift hörgüçlü develer peşinde
iken Çatalhöyük'te devrim
niteliğindeki yerleşik hayat

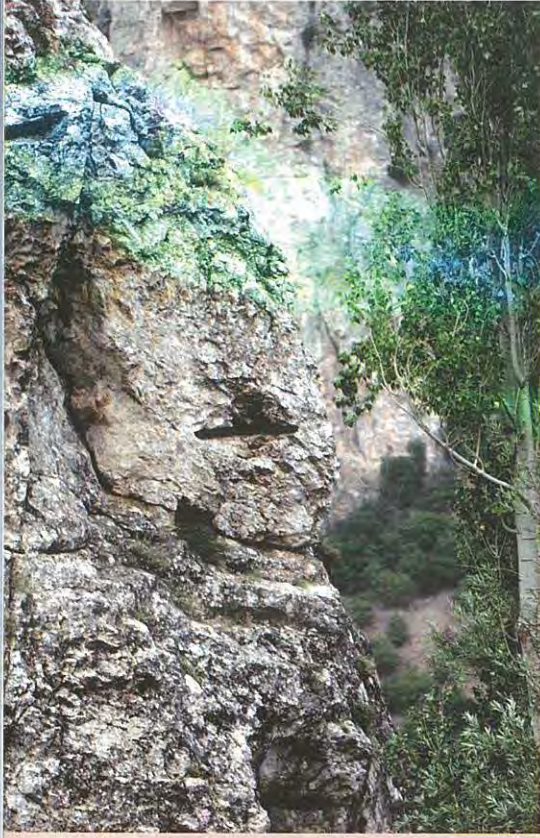

beraberinde neyi getiriyor-
du: Tarımı, mimariyi, el sa-
natlarını, uygarlığı, koca bir
medeniyeti elbette. Tabiatla
olanla yetinmek varken yer-
leşik hayatta üretimle be-
raber çeşitli varyasyonların
sağladığı ticari kar bölgeyi
güzide bir kent yapmakta ge-
cikmeyecekti. İ.Ö. 8500 tarihli
orta Anadolu neolitik devri;
İ.Ö. 7400 yıllarında Çatalhö-
yük'te evrimleşerek dünyayı
artık yerleşik yaşamla tanış-
tırmış at sırtından inip döşek
üstüne oturmayı doğru karar
kılmıştı. Abdullah oğlu Hoca
Nasrettin "-Dünyanın mer-
kezi burasıdır." derken belki
de bir bildiği vardı. Nice uy-
garlıklara ev sahipliği yap-
mış, Darülmülk olarak nam
salmış, Yunanlı tarihçi Stra-

bon'un Lykonias diye bah-
settiği Konya'nın anlamını
şimdi belki biraz daha iyi an-
layabiliriz. Maksadımız Kon-
ya'yı mı anlatmak. Elbette ki
hayır. Konya'nın ehemmi-
yetini anlayarak eşraf mevki
ve köylere doğru uzanıp öz
vatanımız, toprağımız, yur-
dumuz, köyümüz Çetmi'nin
tarihi hakkında tahminlerde
bulunmak.

Üzerinde balık tuttuğu-
muz, avarlamızı suladığımız,
koyunlarımızı yıkayıp, ke-
narında yan gelip yattığımız
Göksu ırmağının doğuşu ne-
redeyse bizim yaylalarımız-
dan başlar ki Göksu nehri
İ.Ö. yıllarda dahi Calykadnos
nehri olarak kayıtlara geçmiş-
tir. Güneye doğru yol aldıkça
karşımıza Hadim'i içerisinde

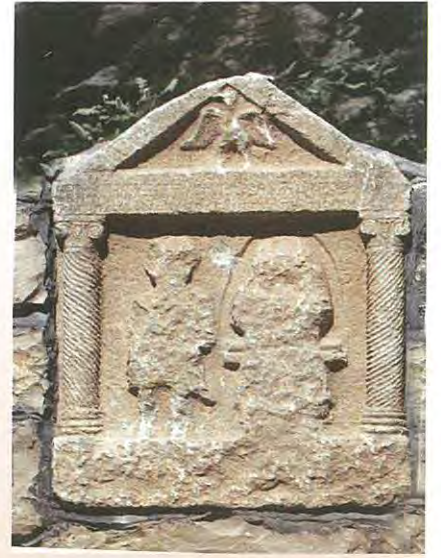
bulunduran Roma'nın İsa-
uria eyaleti çıkar. Hadim'in
Yelbeyi mevkiinde, Göksu
(Calycadnus) ırmağının bir
kanyonunda bulunan Yelbe-
yi Kaya Mezarı ve Süvari Ka-
bartması büyük bir kayaya
oyulmuştur. Yelbeyi mezarı,
biçimi ve bezeme unsurları
bakımından Anadolu mezar
anıtları arasında da önemli
bir yere sahiptir. Hadim'in
Dülgerler mevkiinde bir çeş-
mede bulunan atlı süvari ka-
bartması motifi de yaklaşık
olarak İ.S. 1yy dan günümü-
ze kadar ayakta kalabilmiştir.
Bölgenin güneydoğusunda
Germanikopolis eyaleti, şim-
diki adı ile Ermenek karşımı-
za çıkar. (İ.S. 1 yy Roma eya-
leti) Bu bölge ayrıca İ.S. 38
yılında Philadelphia'ya da ev

*Köpekboğazı ağzında yörede kar-
tal kanadı olarak bilinen oyuk.*

Yelli Bel'de OtP yazısı

sahipliği yapmıştır. Yapılan kazılar sonucu bu iki yakın döneme ait pek çok buluntular bulunmaktadır.

Heybetli kayaların arasından girebildiğimiz, köyümüz, Çetmi'nin tarihteki konumu nedir acaba? Anadolu Selçuklu Devleti ve Osmanlı İmparatorluğu dönemlerinden daha eski tarihlerdeki konumundan kesin yargılardan kaçınmak şartı ile bir nebze de olsa bahsedebiliriz elbet.

Büyüklerimiz, bizlerden daha da iyi bilir. Ebelerimiz, dedelerimiz çocukluk zamanlarında okuldan çıkar gebe kayasının dibinde Bi-

zans parası aramaya gider ve dişe dokunacak kadar da para bulurlarmış. Tevatür niteliğindeki bu anıları duymayanımız yoktur. Yine gebe kayasındaki gözcü mevkileri olarak tanımladığımız alanlar tarihin bir başka mirası köyümüze. Calykadnos ırmağı diye yukarda bahsettiğimiz Göksu nehrinin başlangıç noktaları bizim yaylalarımız demek yanlış bir yargı olmaz. Çünkü Göksu nehrini debisi bizim yaylalarımızdan daha da geride yok denecek kadar azdır. İşte bu Göksu nehrinin doğduğu yerlerin hemen kenarına kurulmuş bir yayladır Çakıllı. Gelecek yıllarda bir antik kentin doğuşuna gebe-

dir belki. Çakıllı'daki tepede bulunan kaya mezarları bölgemizin antik dünyaya açılan en can alıcı, en heyecan verici kapısı olmaya aday. Konum itibarıyla Çakıllı'daki tepede bulunan kaya mezarlarının hakim noktaya ve yükselti üzerine yapılmış olması sebebiyle orayı nekropol olarak tanımlayabiliriz. Antik dünyada da insanlar arasında sınıflandırma olduğu için Çakıllı mevkiindeki nekropol alanına gömülenlerin süvari birliklerine ait mezarlıklar olması kuvvetli ihtimal. Kaya mezarlarının nehre bakan tarafındaki oyulmuş oda şeklinde yerin diğer mezarlardan daha ge-

Bolay'da Çeşmede tarihi eser...

Gedik-Kölebaşı mevkiinde antik harabe

Taş içinde fosiller Çetmi'den

Yelli Belde yayla evleri

niş ve oda şeklinde olması oranın daha rütbeli birine ait olduğu hissini uyandırıyor. Mezarlığın bulunduğu tepeye doğru çıkarken taş oyularak yapılan basamaklar oranın kutsal yer olduğunu destekleyen bir başka bulgu. Çakıllı yaylasındaki eski yayla evlerinin içine baktığımız zaman kimi evlerin taşları antik dünyadan kalma sur başlıkları, altlıklar tarafından desteklendiğini görüyoruz ki bu kadar bulgu bölgenin kesinlikle tarihinin çok eskilere dayalı olduğunu gösteriyor. Tüm bunların üzerine Çetmi ve yaylalarının tarihi ne kadar geriye gidiyor sorusu doğuyor elbet. Dünyanın ilk yer-

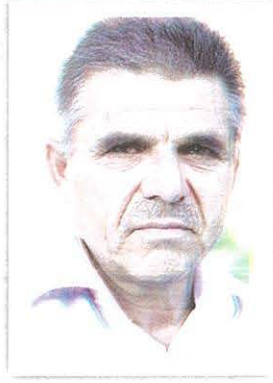
leşim yeri olan Çatalhöyük'te yapılan evlerin mimarisi hem bölgede hem de köyümüz Çetmi'de hala yaşatılıyor. Şimdilerde yerini modern binalara bırakmış olan ve eskiden Kurtlar Damı diye adlandırılan yer bunun en nadide örneğiymiş belki. Köyümüzün kuzeyinde Hadim ve Taşkent dolaylarındaki yukarıda bahsettiğimiz antik roma eserleri bilimsel nitelik taşıyıp Selçuk Üniversitesi Arkeoloji Bölüm Başkanlığı tarafından envanter kayıtlarına alınmıştır. Bu sebepten bölgenin tarihlendirilmesi açısından önemlidir. Hadim Taşkent bölgesi İ.S. 1 yy da Roma eyaleti İsauria sınırları içinde bulunmaktadır.

Köyümüzün güneydoğusuna baktığımız zaman arkeolojik envanter kayıtlarına alınmış bir diğer bölge Ermenek diye bildiğimiz Germenikos eyaleti de İ.S. 1 yy da antik Roma İmparatorluğuna dahildir.

Köyümüz Çetmi antik Roma'da belki kuzeyimizdeki İsauria eyaleti belki de güneydoğumuzdaki Germonikos eyaleti sınırları içindeydi. Kesin yargılarla bahsetmek elbette bilimsel kazılarla mümkün olacaktır.

Çetmi'deki kültür mirasının araştırılıp arkeoloji dünyasına açılan gizemli bir pencere olması dileğiyle...

Sonradan

Halis YAZICI

Atalarım kurmuş eski çağlarda
Köyüm daha güzel oldu sonradan
Tarihin bilen yok hangi yıllarda
Köyüm daha güzel oldu sonradan

İlk yapılan evde kurtlar uluşmuş
Sonra güzel bir mezraya dönüşmüş
En sonunda köyüm Çetmi oluşmuş
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Gelmesi gitmesi görmesi kolay
Toprak damlı evler oldu bir saray
Ilıcınar, Afşar, Balcılar, Bolay
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Suyu soğuk tertemizdir havası
Eski dedelerin hoş hatırası
Boğaziçi köylerinin en hası
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Köyümün adına Çetmi demişler
Aslı oğuz boylarından gelmişler
Başkanlarım çeki düzen vermişler
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Barajlar yapıldı yollar değışti
Güzellikler birbirine karıştı
Aşıklar ozanlar orda yarıştı
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Bir vakıf kurdu alimlerimiz
Katkıda bulundu zenginlerimiz
İmar oldu yıkık hanelerimiz
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Yaza yaza usanmadım bıkmadım
Gurbette çok kaldım hiç unutmadım
Sözlerime asla yalan katmadım
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Çetmi'de güzeldir simalar yüzler
Ordan ayrılırken yüreğim sızlar
Emekli olanlar orada yazlar
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Çevresinde sıra sıra dağları
Karşısında Gökseki'nin bağları
Asfalt oldu yaylamızın yolları
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Kırk ikide kıtlık geldi başına
Karışılmaz yaratanın işine
Nurlar yağsın toprağına taşına
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Çevresinde kayaları eğmeli
Güzelleri anasından sürmeli
Hele gelip bizim köyü görmeli
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Bir zaman dokundu tezgahlarda halı
O sezon da bitti kaldı hayali
Şimdi alınıyor kovandan balı
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Hatıp hocalar derler benim soyuma
Bundan böyle gurbet eller neyime
Ölür isem götürsünler köyüme
Köyüm daha güzel oldu sonradan

Irgatla ekini biçer desteler
Aşık Halis yazar durur besteler
Güzel güzel evler yapmış ustalar
Köyüm daha güzel oldu sonradan

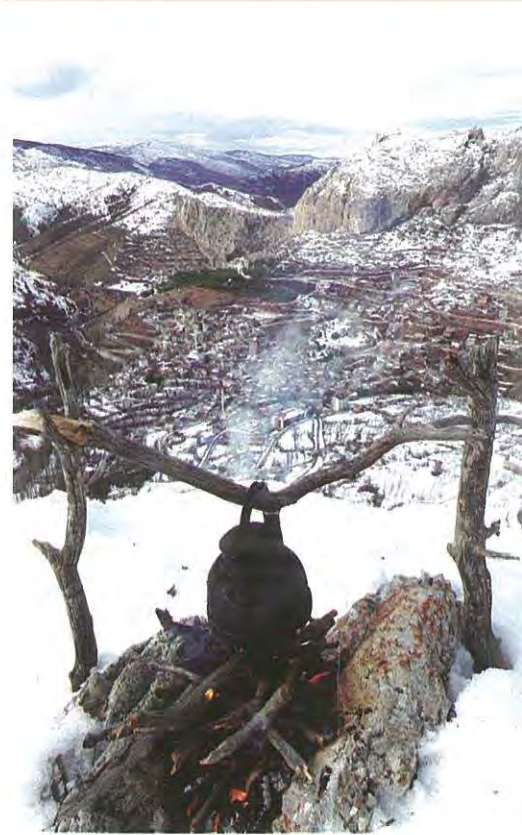

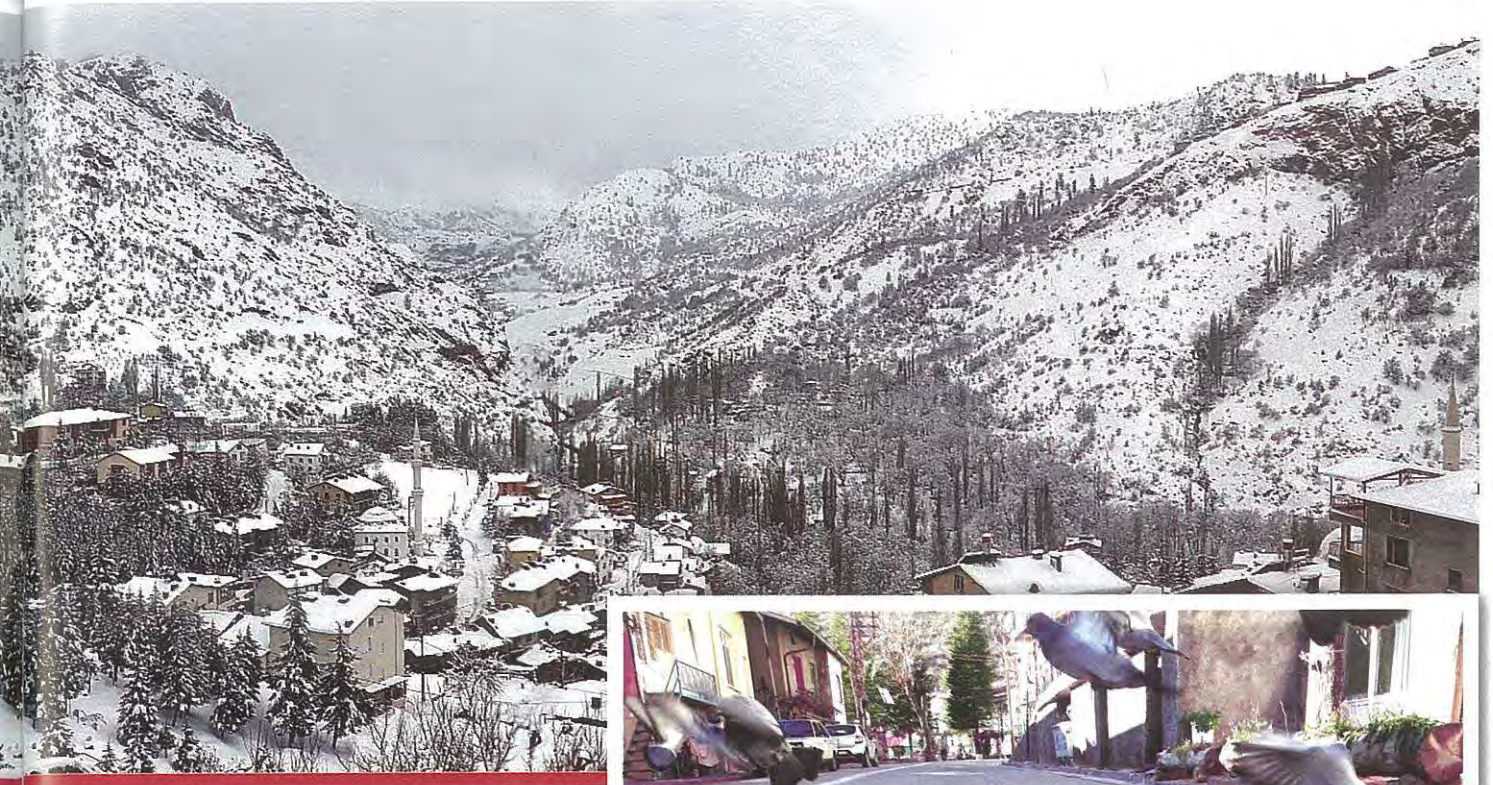
YAŞAYANLAR BİLİR BURALARIN TADINI

Hasan DARCAN

E artık zamanı gelmişti, dökülür beyaz beyaz kar taneleri. Çoğu esaret dese de çok şükür bereket olduğunu nerden bilsinler... Yakılsın sobalar ocaklara konsun haranılar, tencere-lerde pişmeye başlasın ilan burçacı, tahranaşı. Giyilsin kışlıklar, yağlansın kürek-ler, çıkılsın damlara cümbür cemaat... Tabi, şu sıralar artık köyümüzde sayılı toprak damlar, sayılı eski tip ocaklar kaldı. Şimdilerde ismi olmuş şömine, gök yüzünden inen bereket izlenir... Buğulanmış ve çoğu yerden çatlak cam-

lardan sabahın seyrinde,"-
bune güzel kahvaltı". Guzi-
neden çıkan kabuklu tomata.
Daha kahvaltıya oturmadan,
erken vakitte çalan, kapıdan
muavin ağalar... Ayşa ge-
lince, Omar dayı, "hendeği
güğümleri bi ver", otobüs
çalışmadı... Sobanın üstünde
olan tüm sıcak sular belediye
otobüsüne giderdi... Yetmez
ise, halamlardan da takviye
edilirdi. Bi samimiyet vardı.
Çekinceme yoktu. Şimdiler-
de ise, telefonla aranır, "mü-
sait misiniz?" diye sorulur.
İstersen erkenden bi var, ka-
pıyı çalmadan.

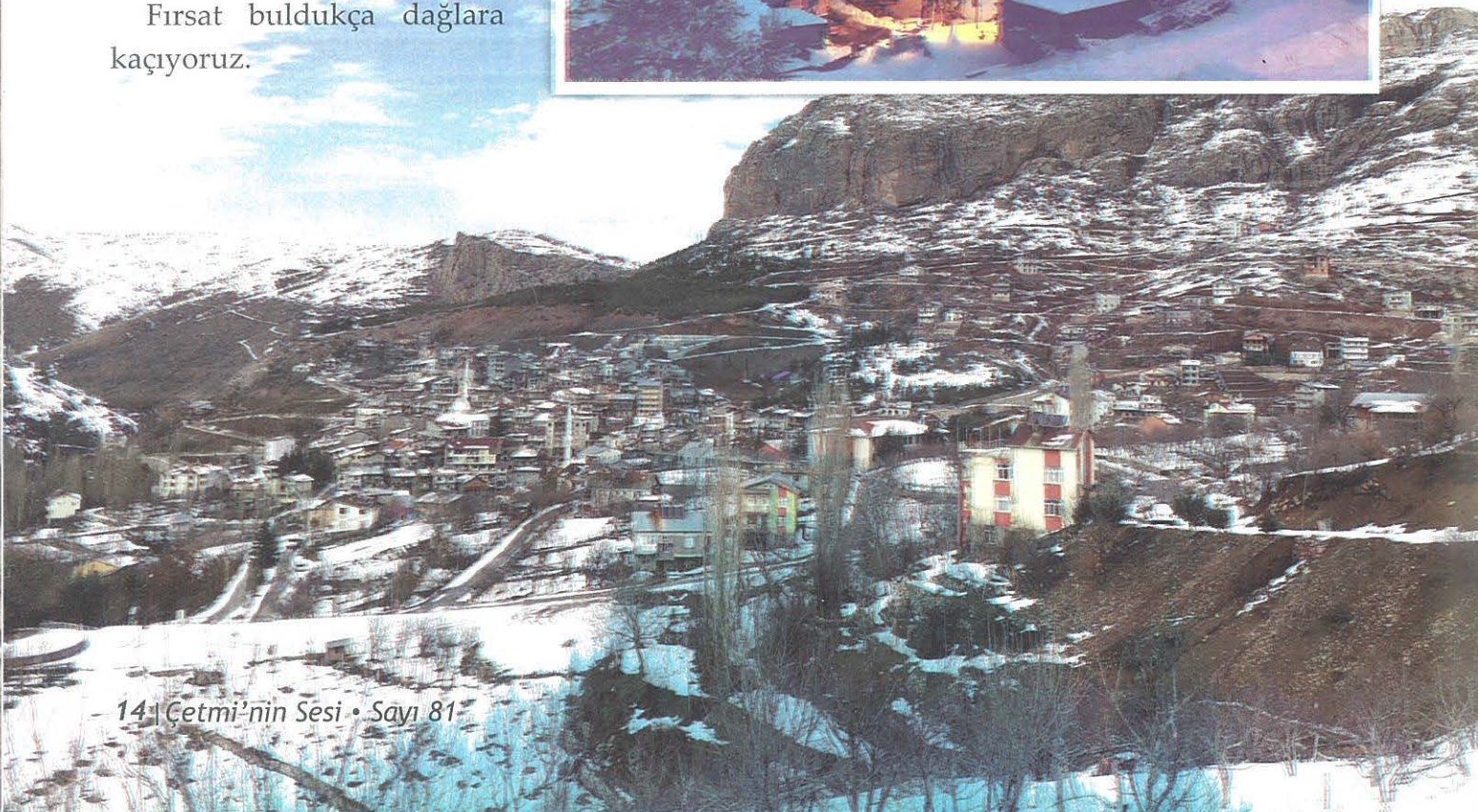
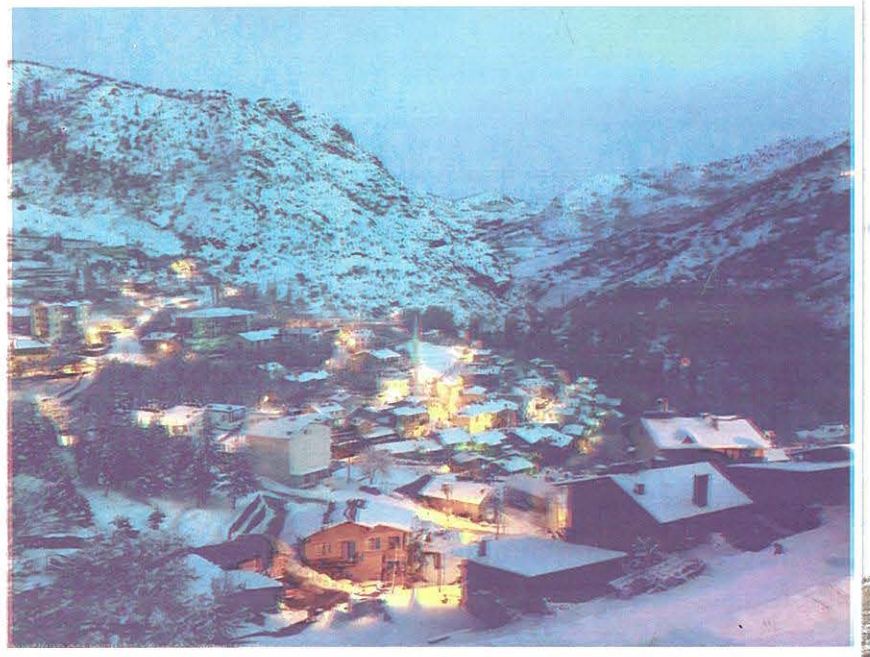
Akşam giden elektriğin
yerini alan gaz lambaları alırdı.
Komşu, akraba, yaşlı, dayı
ve gelincelerin sohbeti ile,
soba sıcaklığı aynı derecede.
O öyle ne hoş tatlı sohbetler-

di. Şimdi ise, daha eve girmeden, "aklı da yoğola, zihni de yoğola" telefonlardan sohbet eder olduk. BEN, ZAMAN OLARAK, ESKİ OLSA DA, O SAMİMİ DOSTLUKLARI, KOMŞULUKLARI, KIŞ GÜNÜ OCAKTA PIŞEN VE BÖLÜŞÜLEN YEMEKLERİ ÖZLEDİM. Kısacası, zaman ilerliyor, teknoloji iyi. Yararlanmak daha iyi. Ama artık tat alacak bir anı yok! İyi ki varsınız dediğimiz, az da olsa komşu, akraba ve arkadaşlarımız ve es geçemeyeceğimiz, çantamızdan, elimizden düşmeyen gara çaydanlık ve TOROS dağlarımız var!..

Fırsat buldukça dağlara kaçıyoruz.

Rızkı Allah Verir

Hüseyin VAROL

Allah'ım açlıkla
mücadele eden
Müslüman
kardeşlerimize
yardım et.

Size Gani dedemin bir hikayesini anlatmak istiyorum. Gani dedenin asıl adı Mehmet'tir. Eskiden soyadı verilmeden baba adı soyadı veya unvan olarak verilir, öyle çağırırlarmış. Bu yüzden dedeme Ganioglu dediklerinden biz de Gani dede demişiz ve öylece sürüp gitmiş.

Dedelerimin anlattığına göre Balcılar'la çok yakın akraba imişiz. Yani şöyle, çocukluğumuzda bize namaz surelerini öğreten, yaşlı, beli iki büklüm olan Hüsem Ahmet'i vardır ya, işte o hocayla balcı Ahmed'i amca çocuklarıymış. Balcı Ahmet de

dedemin dayısıymış. Balcı Ahmed'in öküz korusunda Yağardıç Alanı'nın altlarına doğru bir arılığı varmış. Bu arılığın hala yıkıntısı mevcuttur. Bu yıkıntıyı hepimiz biliriz. Bir kış günü buraya gitmeye arılarını kontrol etmeye ve pekmez vermeye gitmek için yeteri kadar pekmez alıp yola çıkar. Yollar da kar çoktur. Şimdiki gibi doğru dürüst yol da yok. Ama mecburen gitmek zorundadır. Arılarını düşünür. Gitmezse ölebilirler. Ha gayret der devam eder. Ama ne görsün Kart Ahmat Tepesinden, Yarış Alanı tepelerinden canavarlar ulumaya başlar.

Çok korkar. Ulan der "bunlar beni buracıkta yerler. Kendini koruyacak koca bıçağın-
dan başka bir şeyciği yoktur. Ne yapayım derken şimdiki yolun üstündeki in aklına gelir. Kendini oraya atar. Burada biraz güvendedir. Hiç olmazsa arkadan yandan saldıramazlar. Önden gelenleri de taşla bıçakla kovalarım der. Korkuyla beklerken gökten kocaman bir şeyin, değirmen taşına benzer bir şeyin az önde bulunan düzlüğe düştüğünü görür. Cesaretini toplayarak koşar. Merak eder bu nedir? Neyin nesidir? Alelacele büyük bir parça keser tekrar ine döner. Kurtlar büyük bir hışımla düşen şeyi hapur hupur yerler. Dağlara dağılıp giderler. Balcı Ahme-

di korkar geri dönmek zorunda kalır. Akşam olunca o kestiği parçayı alıp köy odasına varır. O zamanlar köy odası meselelerin halledildiği bazı önemli kararların alındığı; davaların görüldüğü, barışın, anlaşmanın sağlandığı adeta bir mahkeme salonudur. Ağalar der, benim başıma şöyle bir iş geldi. Ben de bir parça kestim getirdim. Herkes hayretle dinler. Kim-seden çıt yok. Birbirlerine bakışırlar. Acaba tadı nasıldır, neyin nesidir herkes merak eder. İçlerinden yaşlı birisi ulan der verin ben tadına bakayım. Nasıl olsa seksen yaşıma varmışım, ölsem ne olur, dursam ne olur der.

-Buyur dayı.

Yaşlı dayı tadına bakar.

-Ulan ben böyle lezzeti farklı bir şey görmedim. Herkes yesin der.

Herkes birer lokma alıp tadına bakar. Birlikte o zamanın büyüğü olan köyün hocasına giderler. "Hocam böyle bir olay olmuş. Bu nedir, nasıl olur? Hoca şöyle der, Allah yarattığı mahlukatın rızıkını öyle veya böyle verir. Bu da onlardan biridir." diye cevaplar.

Allah'ım mahlukatına nasıl rızık veriyorsan, dünyanın neresinde olursa olsun açlıkla mücadele eden Müslüman kardeşlerimize yardım et. Onlara kapından helal rızıklar ver. Ve onların kusurları varsa affeyle, bağışla, düşmanları karşısında muzaffer kıl. Amin.

İSRAF

Hüseyin VAROL

Bu bolluktan
sonra bir de
darlığın olacağını
unutmayalım.

Cok söylenen bir söz var “Gözünü toprak doyursun” diye. Nedense doymayan bir gözümüz var. Hep aç gözlüyüz’dür. Nedense toplu yemeklerde masalar yemekle dolu olduğu halde, “getir buraya yemek ver deriz. Halbuki masa dolu. Onu bi ye bakalım. Sonra masalarda yemekler hep kalır. Haydi götürün çöpe. Yazık değil mi? Yolda gördüğümüz bir ekmek parçasını öpüp kenara koyarken, çöp kenarlarında ekmekleri çamura belenmiş görünce içim sızlar. Yazık değil mi? Neden yiyeceğimiz kadar almıyoruz. Herhalde

aç gözlülüğümüzden olsa gerek. Bir dıkım ekmeğe muhtaç olan insanlar olduğunu unutmayalım. Onları göz önüne getirip düşünelim.

Bir kaç yıl önce Antalya’da tanıdığım birisinin cenazesine gitmiştim. Cenazeyi morktan çıkardık. Cenazenin dedesi elindeki asayı havaya kaldırarak “Muhammed’e salavat” dedi. Herkes salavat getirdi. Tıpkı eskiden bizim hocaların dua ederken sopayı havaya kaldırıp herkesin amin dediği gibi. Cenaze arabaya konuldu. Dede tekrar “Muhammed’e salavat” dedi. Evine vardılar aynı. Mezarlığa vardılar

aynı. Cenaze namazı kılında, cenazeyi aldılar aynı manzara. Mezara Koydular aynı. "Muahmmmed'e salavat" Çok şaşırdım. Biraz da yadırgadım. Bizde böyle bir adet yoktu. Onun için olsa gerek. Ama yaptıkları doğrudur. Sanki, "Muhammedim bunu sana emanet ediyoruz. Buna şefaati esirgeme, şfaat et der gibi. Dahası var. Cenaze mezara indirildi. Babasını çağırın çocuğun "gözüne bir toprak koysun" dediler. Hazırladıkları iki kürek toprağı kefenin içine gözünü kapatacak şekilde koydular. Saptırma taşlarını da koyduktan sonra yine "Muhammed'e

salavat" diyerek üzeri kapatıldı. Hoca Kur'an okuyup dua ettikten sonra başsağığı dileyip oradan ayrıldık. Şimdi gözünü toprak doyursun sözünü sanırım biraz daha iyi anladım.

Allah celle ve celalihu Kur'an'da bize söylüyor: "Yiyin, için ama israf etmeyin; çünkü Allah israf edenleri sevmez. Suyu kullanırken bile israf etmemek lazım. Adam abdest alıyor. Sıcak suyu sonuna kadar açmış. Su boşa akıyor. Sadece kendini düşünme. Başkalarının da hakkı var. Unutma israf haramdır. Haram suyla abdest alınmaz.

Ekmeğı çöpe atan kardeşlerim. Biraz daha düşünün, ekmeğı çöpe atarken nice insanların açlıktan öldüğünü, nicelerinin bir lokma ekmeğı muhtaç olduğunu... Allahın bu nimetleri elimizden alıp bizimde o durumlara düşebileceğimizi unutmayalım. Dedelerimizin anlattıklarını duymuşsunuzdur. Bir zamanlar köyümüzde de kıtlık olduğunu, otlarla, otlu ekmeklerle karınlarını doyurduklarını, bu bolluğun bir de darlığı olacağını unutmayalım.

Allah'ım bizi o durumlara düşürmesin.

ÖLÜME AZ KALDI

Hüseyin VAROL

Karlar
yumuşamış.
Adım attıkça
dizlerime kadar
gömülüyorum.

Bir gün sabah kalktık. Rahmetli babam oğlum siz nasıl insansınız. Kendi gönlünüzde bir yere gidelim demezsiniz?

Baba bu kış gününde nere gideceğiz?

Bak hemen mahana hazır. Bir sözümü dinle ondan sonra cevap ver. Anana söyle sana bir azık hazırlasın. Bir Sığındı'ya varıver gel. Şöyle bir gez. Bir temiz hava al. Gözün gönlün açılsın. Hem o suların önünü bir arıtıver. Bahçeden tarafa dönerse duvarlar yıkılır. Olmaz baba demek mümkün mü? Koyulduk yola.

Hava pırıl pırıl güneşli. Fazla soğuk da yok. Ama her

taraf karlı. Karın üstü don olunca rahat rahat gidiliyor. Kış günü olunca tek korkum bir yabani hayvanın denk gelmesi. Kendimi koruyacak hiç bir şey yok. Korkumu yenmek için ufak ufak türkü söyleyerek Sığındı'ya vardım. Babamın tembih ettiği şeyleri yaptım. Duvarları ağaçları kontrol ettim. Hani kardan zarar görmüş mü, dalları kırılmış mı? Suyu da güzelce arıtıp düzenledim. Biraz oturup dinlendim. Kendi kendime, "Kış günü oyalanıp durma, yolcu yolunda gerek, hani az yolda değil, sekiz kilometre. Güneşe şöyle bir baktım Öğle vaktini geçmiş ikindine doğru gidiyor. Kış günü tek başıma geç bile kalmıştım.

Yola çıktım. Ama bir de ne göreyim. Karlar yumuşamış. Adım attıkça dizlerime kadar gömülüyorum. İşim çok zordu. Ama katlanmak zorundaydım. Yapacak başka bir şey yoktu. Biraz daha devam ettim. Karın karınlığı gittikçe artıyor. Yürümem güçleşiyor, zorlaşıyor. Bir ara acaba geriye dönüp dere tarafından, Balcılar yolundan mı gitsem diye düşündüm. Ama, bayağı yol almıştım. Geri dönmek istemedim. Gün iyice batmaya başladı. Karda gittikçe zorlanıyorum. Önceleri dizlerime kadar çıkan kar şimdi belime kadar çıkmaya başladı. Adım atmak çok zordu. Bir adımı zorla atıyorum, ikinci ayağımı o kar çukurundan çıkarıp atmak o kadar zordu ki... Korkmaya başladım. Bir taraftan Ayetel Kürsi'yi okuyor ha gayret diyordum. Elim ayağım sızlamaya başladı. Bu arada kar hafiften donmaya başladı. Biraz daha donsa da rahat rahat yürüyebilseydim. Ama ne gezer. Hava da bayağı bayağı acımaya başladı. Kireç eşiğine doğru yaklaştım iyice zorlanıyorum. Hava kararıyor. Karın derinliği artıyor, korkuyorum. Gittikçe halsizleşiyorum. Bu arada beni bir uyku bastı. Yatsam oracıkta uyuyacağım. Meğersem donmak üzere olan adamı uyku basarmış. Acaba ne yapsam? Biraz kestirsem mi? Derken yatak taşının başından canavarlar ulumaya başladı. Gözlerim korkuyla açıldı. Kurtlar gelseler ne yapabilirdim? Göğsüme kadar

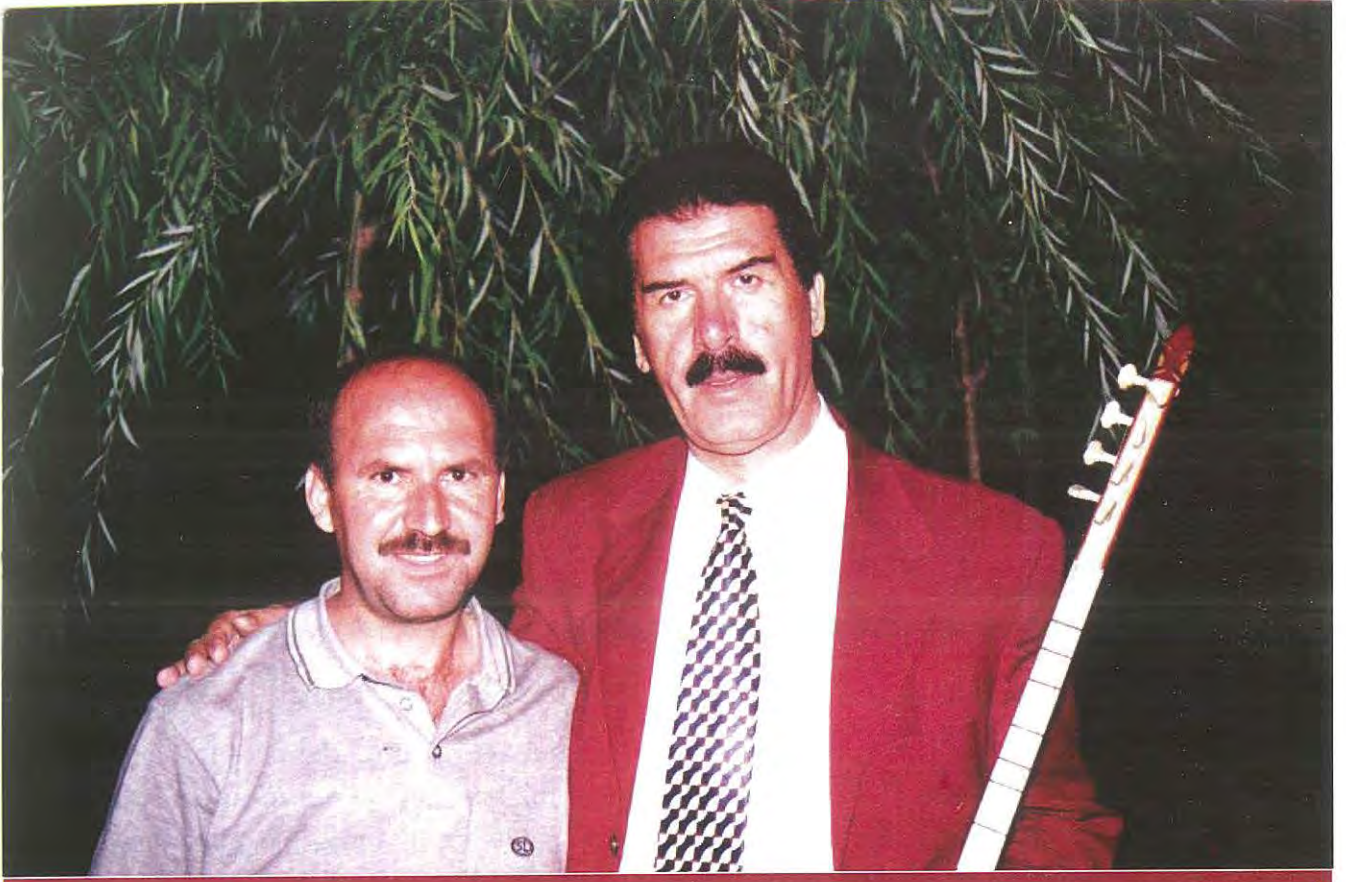
kara gömülmüşüm. Kaçacak halim yok. Kendimi savunacak bir şey yok. Korku ve can havliyle ha gayret..." Yardım et Allah'ım" dedim. Taş armutlu gediğe bir varabilsem. O taraf biraz daha güney. Kar azdır ama burada kar çok. Kurtlar gittikçe yaklaşıyor. Gelirlerse burada beni yerler. Bir şey yapamam. Tahminen akşam vakti olmuştu. Ama benim daha çok yolum vardı. Üstelik üşüyordum ve elim ayağım uyuşmaya başlamıştı. Yarım saat kadar bir zaman geçti.

Daşarmutlu gediğe varabildim. Burada kar azdı. Dizlerime kadar çıkıyor karın yüzeyi de donmaya başlamıştı. Beni çökmeden taşıyabiliyordu. Artık kurtuldum dedim. Sana şükürler olsun ya rabbi. Ama gene de tehlike geçmemişti. Kurtların korkusu ile canımı dişime taktım. Daha hızlı koşar gibi gidiyordum. Gediğe bir varabilseydim. Ha gayret de gayret derken gediğe vardım. Köyün ışıkları görünüyordu. Derin bir nefes aldım. Bundan ötesi kolaydı. Elbisem ıslanmıştı. Üstümde donmaya başlamıştı. Dursam bir yere yığılıp kalacaktım.

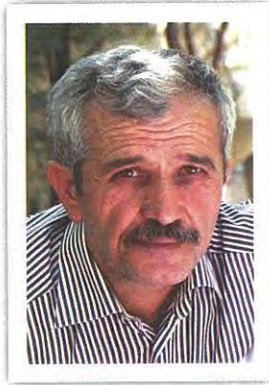
Biraz daha gayret biraz daha gayret derken köye yaklaştım. Baktım köyden benden tarafa doğru gelenler vardı. Onlara doğru yaklaşıncaya annem, babam ve emmim beni aramaya geliyorlardı.

Annem öyle bir sarılmıştı ki, hem hıçkırı hıçkırı ağlıyor, bir yandan da babama sitem ediyordu. Kış gününde çocuğu dağa gönderiyorsun, merhametsiz adam, benim çocuğum donup kalsaydı, canavarlara yem olsaydı ben ne yapardım. Babam, "çok şükür sağ selamet bulduk ya sen ona bak."

Eve geldik. Elkim ayağım şiddetli bir şekilde sızlamaya başladı. Kimisi sobaya yaklaştırmayın, elin ayağın soğuk suyla yıkayın, kimisi karla ovalayın geçer, kimisi olur mu ya, getirin sobanın başına ısınsın dedi. Üstümü değiştirip yatağa yatırdılar. Komşumuz Halil dayının karısı "Ben havya yaprağı getirdim biraz kekikle pekmez koyup kaynatalım içsin. İçi ısınsın kendine gelir bişeyciği kalmaz inşallah" dedi. Kattıp getirdiler. Bir maşrapaya koyup verdiler. İçtikçe kendime geldim.

Çetmi'den izler...

Kerim BOZDAĞ

Murat Çobanoğlu
ve Şeref Taşlıova
Atışması tek
kelimeyle
muhteşemdi.

Bundan yirmi yıl önce 23 Ağustos 1998 Çetmililer Günü, Çetmi'de farklı bir atmosferde yaşandı. O gün yaşananlar bugün için tarih oldu. Ama, Murat Çobanoğlu ve Şeref Taşlıova Atışması tek kelimeyle muhteşemdi. Onların atışmada söyledikleri tarihin tozlu rafalarında kaldı gitti. Biz söyleyenleri kayda almıştık ama, onları kendi arşivimize hapsedmeye hakkımız yoktu. Murat Çobanoğlu 2005 yılında Ankara'da, Şeref Taşlıova ise 20 Eylül 2014 yılında İstanbul'da vefat etti. Her ikisi de büyük halk ozanlarımızdandı. Hakkın rahmetine kavuşup gittiler. Dergimizin bu

sayısında hem bu büyük halk ozanlarımızın kısa özgeçmişlerine yer verdik, hem onların 4. Çetmililer Şölenindeki atışmalarını yayınlıyoruz. Zevkle okuyacağınızı ümit ediyor kendilerine Allah'tan rahmet diliyoruz.

Murat Çobanoğlu - Şeref Taşlıova atışması:

23 Ağustos 1999 Çetmi

Murat Çobanoğlu:

"Az önce ben bir şey söyledim, dedim ki, valla bu akşam Çetmi'de büyük bir gavga var. Bu millet gavga etmez, bu ikimizin gavgası! Bu kavga değil, muhabbet; dil, sanat, güzellik gösterisidir. Şimdi sözü arkadaşşıma vereceğim."

Şeref Taşlıova:

"Sayın milletvekilim, sayın genel müdürüm, değerli başkanlar, aziz misafirler... Benim kırk yıllık arkadaşım Çobanoğlu'ndan sorsalar, Şeref Taşlıova razı mısın? Yalnız bir şeyinden hiç razı değilim. Huzurlarınızda söyleyeyim. İyi dinleyin. Ben bundan 4 santim büyüğüm. 4 santim uzun olmama rağmen ben her garyolaya sığarım. Bu mübarek adam garyolanın en uzununu getirsen gene de bir yanı dışarda galır. Bu halinden pek de şikayetçi değilim. Şimdi bu güzellik içerisinde diyeceksiniz ki, bunlar Hacivat Karagöz misali perde arkasında anlaşıyorlar. Şimdi siz bize bir ayak verin. Yani sözün ayağı, redif, hece, kafiye, halk edebiyatı... Sözün ayağını verin. Kendi ayağınız olmasın. Böyle bir söz verin, böyle bir kelle keleye bırakın.

Çetmi'nin Sesi"

Evet: "Çetmi'nin Sesi" güzel bir ayak.

Şeref Taşlıova:

"Çobanoğlu dinle benim sözümü
Çobanoğlu dinle benim sözümü
Her yanağına su, iç Çetmi'nin Sesi
Toros dağlarının arasındadır
Dağları da aşmış Çetmi'nin Sesi
Toros dağlarının arasındadır
Yüce dağı da aşmış Çetmi'nin Sesi"

Murat Çobanoğlu:

Genel müdürüm, demin bir baktım. Çetmi'ye bir bak hele genel müdürüm, her taraf dolu. Şöyle bir bak. Hay maşallah:

"Ben nasıl diyeyim canım gardaşım
Gönlümüzü aştı Çetmi'nin Sesi
Edirne'den Ardahan'a vatanın
Kars'a da ulaştı Çetmi'nin Sesi.
Edirne'den karsa kadar vatanın gurbanım
Kars'a da ulaştı Çetmi'nin Sesi"

Şeref Taşlıova:

"Arkasını yüksek dağa dayamış
Yaradanım sevmiş bunu beğenmiş
Milleti var dalga dalga toplanmış
Deniz gibi taşı Çetmi'nin Sesi
Milleti var dalga dalga toplanmış
Deniz gibi taşmış Çetmi'nin Sesi"

Murat Çobanoğlu:

"Bu mudur gardaşım gönlümün süsü gönlümün süsü
Söyleyen aşıkların a var nefesi nefesi
Her yerde okunur vallah dergisi
Üstünde yazılır Çetmi'nin Sesi
Her yerde okunur vallah dergisi
Üstünde yazılır Çetmi'nin Sesi"

Şeref Taşlıova:

"Şeref der ki bin paha biçildi paha biçildi
Mücevherdir insanları seçildi seçildi
Mehmet Özel Çeşmesi de açıldı açıldı
Dalga dalga taşı Çetmi'nin Sesi
Çetmi'nin sesi

Murat Çobanoğlu:

"Çobanoğlu bu arzuyu bilirse gardaş bilirse
Çalışanlar muradını alırsa
Devletten de bir yardım gelirse
Dağları aşacak Çetmi'nin Sesi Çetmi'nin Sesi
Devletten de bir yardım alırsa
Gurban gurban ey dağları da aşacak
Çetmi'nin Sesi"

Şeref Taşlıova:

"Şeref der ki çiçek bitirsin bitirsin
Dileğini sevgilere getirsin getirsin
Millet vekilimiz bu kısmında
Senin dediğini götürsün götürsün
Yardımini alsın Çetmi'nin sesi Çetmi'nin Sesi
Millet vekilimiz bu haberi götürsün
Orda konuşulsun Çetmi'nin Sesi
Çetmi'nin sesi"

Murat Çobanoğlu:

"Çobanoğlu der ki gönüller galdı gönüller galdı
Kimler geldi bilmem gapıyı çaldı
Ümit etme gardaş seçime galdı
Daha ne olacak Çetmi'nin sesi
Ümit etme gardaş seçime galdı vay vay
Her zaman yükselir Çetmi'nin sesi
Çetmi'nin sesi"

Şeref Taşlıova:

"Bir dakika genel müdürüm, sayın dinleyen-
lerim, aşıklık geleneğinde kapıştırma dediği-
miz, Edabiyatımıza tenkiden söz geçti mi, misi
geçti mi iş biter. Bir ben onu çiğnedim. iki, söy-
ledim, Çobanoğlu'da onu söyledi. Çobanoğlu
da kusura bakmasın, içime bir şey daha geldi.

"Şeref der ki açan çiçek solmasın
Şeref der ki açan çiçek solmasın
Benim sözüm asla yanlış olmasın
Milletvekilim burda ben diyorum

seçime galmasın
Yardımini alsın Çetmi'nin Sesi Çetmi'nin Sesi"

Murat Çobanoğlu:

"Şimdi ben de hani bu tapşırdı da özür dile-
rim ben de bir şeyler söyleyeyim.

Bizim köyde bir Fatma ana vardı genel mü-
dürüm. O yanına gider konuşur, bu yanına
gelir konuşur. Öyle Şeref onun diline düştü.
Ama, ben de şimdi tapşıracam hani diyor ki
"seçime kalmasın". Bi tane oğlu hani bayra-
ma yakın, babası da fakir, oğlan da fakir. Al-
lah kimseyi fakir etmesin. Diyor oğlum, bana
bir çift ayakkabı alım mı? Oğlu da dinliyor. Ee
baba daha "birde elbise alın mı?" Baba daha,
"gömlek" "e baba alsana kimden umu ediyon.
Şimdi yardım etsenler kimden umut ediyon.
Allah yardım et.

Çobanoğlu hiç olmasın acılar gardaş acılar
Her zaman dinsin ağır sancılar
İşte bakın buna analar bacılar
Hepisini yükseltti Çetmi'nin Sesi
Çetmi'nin Sesi"

Şeref Taşlıova:

"Hepsi gelmiş akın akın
Bu gece güzel gecedir
Karşiki ağaca bakın
Bu gece ne güzel gecedir
Karşiki ağaca bakın
Bu gece ne güzel gece"

Murat Çobanoğlu: "

Aşıklar da hani birbirlerine dokunur de mi?
Sayın genel müdürüm izniniz olursa biraz gı-
dıklayacağım arkadaşları.

Herkes ister gönlümüzde bu gece
ne güzel gecedir
Yolunmuş bir gaza benzer bu gece
ne güzel gece
Yolunmuş bir gaza benzer bu gece
ne güzel gece

Sözlerin hep bana layık
Ne sıcaktır ne de soğuk
Ben gaz isem sen de tavuk
Bu gece ne güzel gece
Bu gece ne güzel gece"

Şeref Taşlıova:

Çok güzel. Lafın sonu neye varır. Bu neye benzer biliyor musun? İki arkadaş yemeğe oturan da birbirini denemeye benzer. Ben seni denedim. Hemen ne bi dokundun be.

Ömür geçti adım adım

Ömür geçti adım adım
Dostlar gönlünleyin adım
Behey zalım seni denedim.
Bu gece başka gece
Bu ece güzel gece

Şeref derki bende güzel
Sular akar bende güzel
Çetmi güzel sen de güzel
Bu gece ne güzel gece
Çetmi güzel sen de güzel
Bu gece ne güzel gece"

Murat Çobanoğlu:

"Vala ikimiz de uzunuz ama senin boyuna baktım bişey söyledim kusura bakma

Çobanoğlu sözüm yazın
Çobanoğlu sözüm yazın
Ne güzeldir bahar yazın
Barmağı golundan uzun
Bu gece ne güzel gece
Barmaklar golundan uzun
Bu gece ne güzel gece

Şeref Taşlıova:

"Benim tatlı arkadaşım
Benim tatlı arkadaşım
Derdime dermana benzer
Şöyle bir tipine bakın
Aynı pehlivana benzer
Şöyle bir tipine bakın
Aynı pehlivana benzer hey hey"

Murat Çobanoğlu:

"Bana diyor ki, hani pehlivan? Ama gibidir diyor. Böyle bir benzetme gibidir bilmiyorum. Bu işin içinde bir iş var ama, Allah yardım eylesin.

Bu ne gülüyor ne oluyor
Bu ne gülüyor ne oluyor
Sarımsak soğan gibidir

- Kusuruma bakmayın
Öküz yiyen serdarıdır
Bakışı aslan gibidir

Şeref Taşlıova:

"Öküz yiyen serdarıdır
Bakışı aslan gibidir

Dost olan dostuna muhtaç
Dost olan dostuna muhtaç
Kanaattır en büyük ilaç
Sarımsak her derde ilaç
Akıldan noksan gibidir
Sarımsak her derde ilaç
Akıldan noksan gibidir

Murat Çobanoğlu:

"Hele ki bu devirde sarımsak tansiyonun ilacı.

Gönül gider sahafa
Bu gönül gider sahafa
Kitapları sergi safa
Altını göster sarrafa
Arkadaş mercan gibidir
Altını göster sarrafa
Arkadaş mercan gibidir"

Şeref Taşlıova:

"- Başım üstüne sayın genel müdürüm

Beni düşürme cefaya
Beni düşürme cefaya
Dostlarım gelmiş sefaya
Boyu benzer zürafaya
Başı bende dağ gibidir"

Murat Çobanaoğlu:

“Efendim bizim böyle birbirimize dokunmamıza bakmayın. Bizim iriliğimize de bakmayın. Biz bi çocuktan bile gorkarız.

Alı olan varır gider
Alı olan varır gider
Devenin önünde gider
Bir işi noksan gibidir
Devenin önünde gider
Bir işi noksan gibidir

Şeref Taşlıova:

“Şeref der ki bozuk işim
Aslan olma telaşım
Tam kırk yıllık arkadaşım
Derdime derman gibidir
Derdime derman gibidir
Tam kırk yıllık arkadaşım
Gönlümde sultan gibidir”

Murat Çobanaoğlu:

“Gene son sözünde ganı bana gaynadı.
Bunun işinde bir iş var!
Çobanaoğlu derdim devama
Bülbülüm geldim yuvama

Anasını istedim babama
Onun için düşman gibidir.”

Vallah doğrudur ha. Çünkü buda babasından beş yaşında yetim kaldı, ben de anadan beş yaşında yetim kaldım. Ben istedim vermedi. İkisi de muradını almadan gitti. Allah rahmet etsin.”

Şeref Taşlıova - Murat Çobanaoğlu:

“Kars kalesinde toplar atılır
Toplar atılır oy toplar atılır
Topların sesinden oy ay gün tutulur
ay gün dutulur oy ay gün dutulur

Atan kim dutan kim
Türk'ün askeri
Türk'ün askeri de heç dönmez geri

Karsın kalesinde oy kir binek daşı
Kir binek daşı çekin atımı binsin binbaşı
binsin binbaşı oy binsin binbaşı

Atan kim dutan kim
Türk'ün askeri
Türk'ün askeri de heç dönmez geri”

Murat Çobanoğlu

1940 yılında Kars'ta doğdu. İlkokulu Kars'ta okudu.

İlk bağlama derslerini Çıldırli Şenlik'in çırağı olan babası, yörenin usta aşıklarından Gülistan Çobanlar'dan aldı. 14 yaşlarında türkü söylemeye başladı.

1966 yılından başlayarak sürekli olarak Konya Aşıklar Bayramına katıldı. Birçok kez çeşitli dallarda birincilikler aldı.

Aşıklık geleneğinin bir parçası olan türkölü hikayeler anlatma konusunda da başarılı örnekler veren Çobanoğlu, kendi türkülerinin yanı sıra usta malı türkülerini

de genç kuşaklara aktardı.

Türkiye'nin her yerinde bilinen, tanınan Çobanoğlu yıllarca radyo programları yaptı. Halk edebiyatı ve aşıklık geleneği üzerine çeşitli seminerler verdi. Şiirleri çeşitli dergilerde yayımlandı. Türkiye dışında, Avrupa'dan İran'a dek birçok ülkede konserler verdi, yarışmalara katıldı. Azeri aşıklardan Elesker ve Gaşem'le karşılaştı.

1971 yılında Kars'ta açtığı, özellikle usta-çırak ilişkisi başta olmak üzere, aşıklık geleneğinin sürdürülmesinde katkısı anlamında bir okul niteliğinde olan Çobanoğlu

Halk Ozanları Kahvesi yörenin aşıklar merkezine dönüştü.

Onlarca plak ve bir o kadar da kaset dolduran Çobanoğlu'nun 2 tane de altın plağı bulunmaktadır.

Aşıklık geleneğimizin bu güçlü temsilcisi 2005 yılında Ankara'da vefat etti, Kars'ta toprağa verildi.

Sevdiğim yar bana göndermiş name
Rüzgar dokunmamış dal ister benden
Bir lezzet olmasın onun tadında
Hiç arı görmemiş bal ister benden

Ne bir çiçeğim var ne de bir bağım
Ne bir sedirim var ne de konağım
Ne bir yuvam vardır ne de otağım
Al kuşam içinde şal ister benden

Ben bu gidiş ilen nereye varam
Derman bulabilmem yaramı saram
Ne bir çölüm vardır ne bir sahram
Yine yüce dağdan yol ister benden

Bu fani dünyada çoktur zararım
Ne bir kazancım var ne de bir karım
Ne bir ağacım var ne de yaprağım
Yazın kışın solmaz gül ister benden

Çobanoğlu'yum ben iz bulabilmem
Kışın çok ararım yaz bulabilmem
İnsanlarda doğru söz bulabilmem
Yalan söylemeyen dil ister benden

Neyine güvenem yalan dünyanın
Kerem'i yandırıp kül etmedi mi
On bir ay bülbülü ettirdi feryat
Gül için bülbülü lal etmedi mi

Bülbül aşık idi gonca güllere
Arzusun söylerdi esen yellere
Mecnun Leyla için düştü çöllere
Ferhat'a dağları yol etmedi mi

Çobanoğlu yaram döndü çibana
Kurduğum bağlarım oldu virane
Kardeşi Yusuf'u attı zindana
Kaderi Mısır'da kul etmedi mi

Şeref Taşlıova

10 Nisan 1938'de Kars'a bağlı Çıldır ilçesinin Gülyüzü köyünde dünyaya geldi. Hacı Bey ve Nergis Hanım'ın üçüncü çocuğudur. 1949 yılında, ilkokul öğrencisi iken 23 Nisan Çocuk Bayramında, Çıldır'da türkü söylemeğe başladı.

1954 yılında, Çıldırlı Âşık Şenlik'in oğlu Âşık Kasım'dan âşıklık geleneği üzerinde ilk bilgileri aldı. 1958-1960 yılları arasında İstanbul'da askerliğini yaptı.

1964 yılında Kars Radyosu'na girerek "Âşıklarla" isimli programlar yapmaya başladı ve bu tür radyo programı çalışmalarını aralıksız on yıl devam etti.

1967 yılından itibaren, Konya'da düzenlenen Türkiye Âşıklar Bayramı (39 yıl), ve Uluslar arası İstanbul Festivali (21 yıl) gibi ülke çapında sürekli olarak organize edilen programlara aralıksız katıldı. 20 Eylül 2014 yılında İstanbul'da vefat etti.

BENİM

Bin dokuz yüz otuz sekiz
Nisan doğum ayım benim
Taşlıova soy adımız
Salihgiller soyum benim

Doğuda Serhat Kars ili
Meşhurdur Çıldır'ın gölü
Tabiat nakışlı halı
Gülyüzüdür köyüm benim

Anam Nergiz, babam Hacı
Üç kardeşiz iki bacı
Şeref der konuşmam acı
Yumuşaktır huyum benim
(Bir doksan bir boyum benim)

AKIL

Şeref ÇİLEK

serefcilek@gmail.com

Sevgili Dostlar; “Akıl nedir?” sorusuna herkesin vereceği bir cevap vardır. Kitaplarda binlerce değişik sözlerle yazılmış tanım bulmak mümkün. Bunlardan biri de şöyle olabilir. Akıl: Yüce Yaratıcının her insana kullanması için bahsettiği bir cevherdir. İyiyi kötünden, faydalıyı zararlıdan, doğruyu yanlıştan ayırt etmek için kullanılır. Her insan kendisinde yeteri kadar hatta fazlasıyla bulunduğunu zanneder. Kimse kendisinin akılsız ya da az akıllı olduğunu düşünmez. Hatta aklın kıt mı, akılsız mısın gibi sözlerin muhatabı olursa, sinirlenir, itiraz eder, kabul etmez.

Akıllı olmak veya akılsız olmak ya da az veya çok akıllı olmaktan daha önemli olan aklını iyi kullanabilmektir. Akıl; insanın cebindeki para gibidir az ya da çok olmasından ziyade gerektiği gibi kullanabilmek önemlidir. İnsan cebindeki para ile hayır da işleyebilir şer de, günah da işleyebilir sevak da. Aklını iyi kullanmak; akılı verenin emirlerini yerine getirmektir. Bu da insanı kemale erdirir. İşte o ilahi emirlerden bazıları:

Maide Suresi, 100. Ayet: (Ey Muhammed!) De ki: “Pis ile temiz bir olmaz. Pisin çokluğu hoşuna gitse bile.” **Ey akıl sahipleri!** Allah’a karşı gelmekten sakının ki kurtuluşa eresiniz.

En'am Suresi, 151. Ayet: (Ey Muhammed!) De ki: "Gel, Rabbinizin size haram kıldığı şeyleri okuyayım: O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anaya babaya iyi davranın. Fakirlik endişesiyle çocuklarınızı öldürmeyin. Sizi de onları da biz rızıklandırırız. (Zina ve benzeri) çirkinliklere, bunların açığına da gizlisine de yaklaşmayın. Meşrû bir hak karşılığı olmadıkça, Allah'ın haram (dokunulmaz) kıldığı canı öldürmeyin. İşte size **Allah bunu emretti ki aklınızı kullanasınız.**"

Enfa Suresi, 22. Ayet: Şüphesiz, yeryüzünde yürüyen canlıların Allah katında en kötüsü, **akıllarını kullanmayan** (gerçeği görmeyen) **sağırlar, dilsizlerdir.**

Yunus suresi, 100. Ayet: Allah'ın izni olmadıkça, hiçbir

kimse iman edemez. **Allah, azabı akıllarını (güzelce) kullanmayanlara verir.**

Yusuf Suresi, 109. Ayet: Biz senden önce de, memleketler halkından ancak kendilerine vahyettiğimiz birtakım erkekleri peygamber olarak gönderdik. Yeryüzünde dolaşıp da, kendilerinden önce gelenlerin akıbetlerinin nasıl olduğuna bakmadılar mı? Elbette ahiret yurdu Allah'a karşı gelmekten sakınanlar için daha iyidir. **Hâlâ aklınızı kullanmıyor musunuz?**

Ra'd Suresi, 3. Ayet: O, yeri yayıp döşeyen, orada dağlar, nehirler meydana getiren, orada her türlü meyveden (erkekli-dişili) iki eş yaratandır. O, geceyi gündüze bürüyor. Şüphesiz bunlarda, düşünen bir kavim için (Allah'ın varlığını gösteren) **deliller vardır.**

4. Ayet: Yeryüzünde birbirine komşu kara parçaları, üzüm bağları, ekinler; bir kökten çıkan çok gövdeli ve tek gövdeli hurma ağaçları vardır ki hepsi aynı su ile sulanır. Ama biz ürünleri konusunda bir kısmını bir kısmına üstün kılıyoruz. Şüphesiz bunda aklını kullanan bir kavim için (Allah'ın varlığını gösteren) **deliller vardır.**

İbrahim Suresi, 52. Ayet: Bu Kur'an; kendisiyle uyarılsınlar, Allah'ın ancak tek ilâh olduğunu bilsinler ve **akıl sahipleri düşünüp öğüt alsınlar** diye insanlara bir bildiridir.

Nahl Suresi, 12. Ayet: O, geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı sizin hizmetinize verdi. Bütün yıldızlar da O'nun emri ile sizin hizmetinize verilmiştir. Şüphesiz bunlarda aklını kullanan bir millet için ibretler vardır.

13. Ayet: Sizin için yeryüzünde çeşitli renk ve biçimlerle yarattığı şeyleri de sizin hizmetinize verdi. Öğüt alan bir toplum için bunda ibretler vardır.

68, 69 Ayet: Rabbin, bal arısına şöyle ilham etti: “Dağlardan, ağaçlardan ve insanların yaptıkları çardaklardan (kovanlardan) kendine evler edin.”

“Sonra meyvelerin hepsinden ye de Rabbinin sana kolaylaştırdığı (yaylım) yollarına gir.” Onların karınlarından çeşitli renklerde bal çıkar. Onda insanlar için şifa vardır. Şüphesiz bunda düşünen bir (toplum) için bir ibret vardır.

79. Ayet: Gökyüzünde Allah’ın emrine boyun eğerek uçan kuşları görmüyorlar mı? Onları gökte ancak Allah tutar. Şüphesiz bunda inanan bir toplum için ibretler vardır.

Ta ha Suresi, 128. Ayet: Yurt-

larında dolaşıp durdukları, kendilerinden önceki nice nesilleri helâk etmiş olmamız, onları doğru yola iletmedi mi? Şüphesiz bunda akıl sahipleri için ibretler vardır.

Enbiya Suresi, 10. Ayet: Andolsun, size öyle bir kitap indirdik ki sizin bütün şeref ve şanınız ondadır. **Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?**

Kasas Suresi, 60. Ayet: (Dünyalık olarak) size verilen her şey, dünya hayatının geçimliği ve süsüdür. Allah’ın katındaki ise daha hayırlı ve daha kalıcıdır. **Hâlâ aklınızı kullanmıyor musunuz?**

Casiye Suresi, 4. Ayet: Sizin yaratılışınızda ve Allah’ın (yeryüzüne) yaydığı her bir canlıda da **kesin olarak inanan bir toplum için elbette nice deliller vardır.**

5. Ayet: Geceyle gündüzün

birbiri ardınca gelişinde, Allah’ın gökten rızık (sebebi olarak yağmur) indirip, onunla yeryüzünü ölümünden sonra diriltmesinde, rüzgârları evirip çevirmesinde **aklını kullanan bir toplum için deliller vardır.**

Haşr Suresi, 21. Ayet: Eğer biz, bu Kur’an’ı bir dağa indirseydik, elbette sen onu Allah korkusundan başını eğerek parça parça olmuş görürdün. İşte misaller! **Biz onları insanlara düşünsünler diye veriyoruz.**

Sevgili Dostlar; aklını doğru kullanmak, düşünmek, ibret almak farzdır. Çünkü Allah, (cc) Hidayet Rehberimiz Kur’an’da yüzlerce ayette bu emri tekrar ediyor. Aklını yanlış kullanmak, put yapıp ona tapmak haramdır. Çünkü ilahi kaynaktan beslenmeyen, ilahi emirleri dikkate almayan akıl sapıklık içindedir.

Edebiyatta Efe ve Zeybeklik

Şükrü KARACA

gazisukrukaraca@gmail.com

Efe, özellikle Batı Anadolu Türkmenleri arasında, kahraman, mert, alicenab; tabir yerinde ise *"gözünü budaktan sakınmayan"* zeybek grupları arasındaki *"reis"*lerine verilen sıfattır. Efe olabilmek için evvelâ *"Zeybek"* olmak icab eder.

Bu kahramanlık ve cesaret numûnelerine verilen *"efe"* sıfatı, yurdumuzun pek çok yerinde *"ağabey"* anlamında(1) da kullanıldığı gibi, *"Kabadayı"* mânâsında da kullanılmaktadır.

Erzurum'un *"Dadaş"*ı, Elâzığ'ın *"Gaggoş"*u, Ankara'nın *"Seymen"*i, Kah-

ramanmaraş'ın ve Gâzi-antep'in *"Çete"*si ne ise, Balıkesir, Manisa, İzmir, Aydın, Muğla ve Denizli'nin de *"efe"*si veya *"zeybeği"* de aynıdır.

Batı Anadolu'da davul ve zurna eşliğinde *"Ağır"* veya *"Orta Aksak"* usûlde oynanan oyun havasına da, oynayana izafî olarak *"zeybek"* denilmektedir. (2)

Zeybek Oyunu (raksı) oynanırken, oynayan aslâ ve asla gülüp sırtmaz; çünkü vekârına hâle gelir. Aksine gâyet ciddi, vakur, heybetli ve bir kahraman edası içerisinde oynar. Efe'nin,

yine Ege yöresine mahsus, iç Anadolu'da **"Eğri bıçak"** veya **"Goca bıçak"** denilen **"Yatağan"** ile zeybek oyunu oynaması ise, seyrine doyum olunmaz bir hamaset oyunudur ki, zeybeğe bir başka çalım, mehabet veya heybet kazandırır. Efe oyununun başlıca hususiyetlerinden birisi de, **"yere diz vurma"** dır. Efe yere diz vurduğu zaman, kendisini temaşa eden kızan veya zeybekleri, veyahut da kendisini sevip temâşâ edenler oturuyorlarsa derhal ayağa kalkarlar. Çünkü o an, bir kahramanın (efe veya zeybeğin) vuruluş-ölüm anı, yere yıkılış anı canlandırılmaktadır ki, âlemin yıkılışı gibidir... Çınarın devrilişi gibidir.

Hadis-i Şerif de, Şanlı Peygamberimiz, ulu Yalvacımız Hatem-ül Enbiya:

(Büreyde (r.a.) anlatıyor:) **"Mü'minin öldürülmesi, Allah katında, dünyanın zevalinden daha büyük (bir hâdise)dir."** buyurmaktadır.

Zeybek oyunları ile alâkalı olarak fevkalâde ehemmiyetli bir başka hususu da ifâde etmek isteriz ki, o da şudur: Gerek televizyonlarda, gerekse sokak eğlencelerinde sık-sık görüp üzüler ve esefle müşahade ettiğimiz

husus, zeybek oyunlarının **"kot pantolon"** giymiş kız ve erkekler tarafından oynanmasıdır. Bu hâl, en hafifinden **"Kozunlu başlık"**lı, **"Çaşır menevrek"**li ve **"Çepken"** veya **"Camadan"** giymiş efe, veya **"kabalak"** giymiş zeybek oyununa saygısızlık, temâşa edenlere saygısızlıktır. Oyuna çirkinlik getirdiğinin ya farkında değiliz, ya da bilmiyoruz. Oysa içtimâî ilimde (sosyoloji de) bir milleti ortadan kaldırıp, târihten silebilmenin yolu, evvelâ o milletin örf ve an'anesini ortadan kaldırmakla başlar.

Zeybek ve Efeler geçmiş zamanlarda memleketimizin müdafaasında büyük hizmetler de yapmışlardır. Balkan Muharebeleri esnasında Ege havalisinden teşkil edilen **"Aydın Zeybek Taburları"**, bunun başlıca misâlidir. Nitekim, Karadeniz yöremizde İpsiz Recep, Topal Osman; Ege yöremizden Demirci Mehmet, Yörük Ali, İsmail efe gibi devlet disiplini("otorite")ne alışık olmayan bu yiğid insanlar, şu veya bu sebeble **"dağa çıkmış"**larsa da, **"devletlû"**lerin bazı yerinde kararlarıyla da -veya kendi vicdanî kanaatleriyle-, otoritesine isyan ettikleri Türk devletinin hizmetine koşmasını da bilmişler-

dir. Bunlardan aşağılarda da bahsedeceğimiz gibi, kimi zaman başta Türkiye Cumhuriyeti'nin banisi **Mustafa Kemal** Hazretleri tarafından takdir edilmiş olan **Yörük Ali Efe**; Sultan **Abdülaziz Hân** Hazretleri tarafından da **Bakırlı Mehmet Efe** gibi takdir ve tebrik edilmiş olanlar olduğu gibi, kimi zaman da **mükâfat** yerine **mücazata** uğramışlardır.

1943-1947 yılları arasında, Aydın'da, 61. Dağ Alayı, Havan Topu Bölüğü'nde askerlik hizmetini ifâ eden yakın akrabam **Mustafa ÇİLEK**, 26 Eylül 2004 tarihinde, memleketim Olan **Konya'nın Taşkent İlçesi Çetmi Kasabası**'nda şu hatırayı anlatmıştı:

"Bölük Kumandanım Teğmen İbrahim Tüzel, Alay Kumandanımız da Albay İhsan GÖKDENİZ'dir.

Millî Bayramlar'da, özellikle Aydın'ın Kurtuluş günü olan 7 Eylül'de, biz Şeref Kıtası veya Tören Bölüğü olarak çarşıda **"Geçit Resmi"** yapar, Alay kumandanını selamlarken, Alay kumandanının he-men ve daîmâ sağında duran **Yörük Ali Efe'yi** de birlikte selâmlamış olurduk.

Zaman-zaman çarşıda:

"45 yaşında, 50 kilo ağırlığında İsmail Efe; görme-

si 25 Kuruş. Görmek isteyenlere 25 Kuruş..." Diye nidâ ve ilân ederlerdi. Bende gittim ve gördüm. Bir sandalyeye oturtmuşlar; ayağında körüklü çizmeler vardı. Fakat işe bak ki, ayakları yere değmiyordu. O namı büyük efe, görünüşte çok çelimsiz birisiydi." Demişti.

Yıllar önce bugünkü gibi kaynayan Balkanlar'daki Bulgar komitacılarına karşı tedbirler düşünülürken, düzenli ordunun muvaffakiyetsizliği, devlet erkânı arasında üzüntü yaratmıştı. Hiç şüphesizdir ki, muhtelif sebepleri vardı..

Fevkalâde müessir olacak olan çâre, Cihân Devleti'mizin şehid Hakanı **Abdülaziz Hân** Hazretlerine, "**Şıpka kahramanı**" Türkçü **Süleyman Paşa** tarafından arz ve teklif edilir.

Türk Cihân Hâkimiyeti mefkûresi için canını fedâ eden **Abdülaziz Han** tarafından tensib buyrulan teklif üzerine, Ege Bölgesi'nin zeybek ve efeleri toplanarak Devlet-i Âlî Osman'ın payitahtına getirilirler.

Çakırcalı Ahmet Efe, **Yörük Osman** (veya *Cerid Osman*) Efe ve kızanları, **Bakırlı Mehmet Efe**'nin kumandasında Çamlıca sırtlarında toplanarak talim yaptırılır. Son gün Beyoğlu'nda bir yürüyüş yaparlar

ki, yüreklerinde korku eseri bulunmayan bu mahallî giysiler içindeki "**eroğluerler**"'in o muhteşem yürüyüşündeki heybetleri, çikolata ile büyümüş süt kuzularının dizlerinde derman, kuş yüreğine benzeyen yürekçiklerinde yağ bırakmamıştır.

Akşam üstü, **Beylerbeyi Sarayı**'nda Cihân Sultanı ile birlikte yemek yiyorlar. Yemekten sonra ulu **Türk Hakanı Abdülaziz Hân**'ın isteği üzerine **Bakırlı Mehmet Efe**, bağlama eşliğinde bir "**zeybek**" oynuyor ki, bir arslan heybetiyle yere diz vurup bozkurt gibi nâra atışı, Sultanın gözlerini yaşartır.. Yerinden kalkıp **Bakırlı Mehmet Efe**'nin o yiğit ve pâk alnından öperek mübarek sırtından çıkardığı paltoyu mübarek elleriyle efenin sırtına giydirir...

Padişaha vedâ ederek ayrılan efe, zeybek ve kızanlar ertesi gün Bulgaristan dağlarına sevk edilirler. O bilmedikleri dağlarda birkaç ay içerisinde Türk düşmanlarına dünyayı zindan edip, insanlık âlemine de derin bir nefes aldırırlar. Şan ve şerefle evlerine dönerken, kendilerinden çekinen idâreciler **Bakırlı Mehmet Efe**'yi İzmir-Bergama'da pusuya düşürüp şehid ediyorlar.

Çakırcalı Ahmet Efe de, **Ödemiş** dağlarında bir akşam namazı kılarken, secde esnasında maiyetindeki **Hasan Çavuş** tarafından arkasından hançerlenip ve öylece o asil ruhunu, Allah'a (C.C.) en yakın olduğu bir zaman(*secde esnası*) da teslim ediyor.

Cerid Osman Efe ve baş kızanlarını İzmir Konağı'nda "**iftar yemeği**"ne davet eden İzmir Valisi **Halil Rifat Paşa** (İzmir'de bir caddeye kanlı adı verilmiştir), yemek esnasında önceden kavilli olarak dışarı çıktığı zaman içeri giren silâhlı gürkalarca kurşunlanıp şehid ediliyorlar. ⁽³⁾

İşte vatana hizmetin karşılığı ve bedeli..

Yine **Mustafa ÇİLEK**'den bizzat dinlemiş olduğum bir "**efe**" hatırasını nakletmek istiyorum:

Vaktiyle, **Taşkent** ilçesi'nin **Balcılar Kasabası**'nda "**Gilik Ali**" nâmında bir efe türemiş.

Bu yöremizde, **Meşe** palamuduna "**Gilik**" denildiği için, teşbih san'atıyla da, mizacı sert fakat cüssesi küçük olan bazı insanlara da "**Gilik Hüseyin**", "**Gilik Memili**" denilerek, umumiyetle köylerimizde sıfatlar verilip gelindiği bir gerçektir.

Bir toplulukta **Gilik Ali** denildiği zaman, yufka yüreklere bir korku düşer-miş. Gilik Ali mert mi mert, yiğid mi yiğid!.. Bir ahlâk âbidesi.. Her efe ve zeybeğin olduğu gibi, nam salmış özelliklerinden birisi de, tabir yerinde ise “delik kundak” ile, “Turnayı gözünden vururmuş”. “**Delik kundak**”ın ne olduğu, bugünkü neslimiz tarafından bilinmediği için, -*lütfe beni bağışlayınız*- açıklamak ihtiyacını duyuyorum: **Mauser tüfeğidir**.

Gilik Ali'nin maddî ve fiilen kendisi değil, gölgesi bile, kötülüğün, ahlâksızlığın bulunduğu yerde, “**adâlet**”in sağlanması için yetiyormuş.

Günün birinde, bir ihtiyar kadıncağz, ormana odun toplamaya gider. Meşe ve çam dallarının kurularından taşıyabileceği kadar odun toplayıp sırtına yüklenerek, köye doğru yürümeye başlar. Yaz günü, kan-ter içinde çamlar arasında yol alırken, birden bire bir silâh sesi duyar. İhtiyar kadın şöyle etrafına bir bakındıktan sonra tekrar yola koyulur. Bu def'a ikinci bir mermi kadının ayaklarına doğru atılıp, bir toz bulutu kalkınca işin ciddi olduğunu anlar. Başını çevirip sesin geldiği yöne doğru baktığı anda,

ormanın içinden kükrerce-sine:

-**Bre kadın, bu tarafa.. bu tarafa!..** diye kendisini çağırır. İşin şaka götürür bir yanı olamayacağını bilen ihtiyar Türk kadını, içinden bir “*lâ havle, ve lâ kuvvete illâ billâh-ül aley-yül âzim*” çekerek, sesin geldiği yere doğru yürümeye başlar. Hem yürür, hem de o arslan sesi misali kükreten “**er**”i ararmış. Yürüdükçe hem merakı artmış, hem de bu ölçüde içine bir endişe ile korku

düşmeye başlamış. Niha-yet, kocaman bir kayaya sırtını dayayarak “**bağdaş**” kurup oturmuş, dizlerinin üzerindeki **delik kundak** (Mauser -**GEW 98**) tüfeğini elleriyle sıkı sıkıya kavramış olan çelimsiz mi çelimsiz, ufak-tefek birisini görür. Bu çelimsiz erkeğe aldırış etmeden, yine etrafta kendisine kurşun artan, o yüreklere korku salan heybetli sesin heybetli adamı arıyormuş... Başka-da kimseyi göremeyince, az ilerisindeki erkek müsveddesine:

-Bana kurşun atan sen mi-
sin ulen?

-Evet!.. Benim.. Nolmuş
kadın?

-Ölünün körü olmuş, daha
ne olacak... Kim derler sana?

-Bre kadın, bana Gilik
Ali derler, duymadın mı
sen? Bu dağların, orman-
ların efesiyim!.. Gilik Ali
derler, Gilik Ali!..

Her söze, her kurşuna
pabuç bırakmayacak ka-
dar yiğid bu köylü kadını,
bir karşısındaki çocuk gibi
cüssesiz "O" sesin sahibi-
ne bakmış, bir de yıllardır
her toplantıda nâmı, kah-
ramanlığı, adâleti, ahlâk ve
fazileti anlatılıp duran dil-
den-dile, gönülden-gönüle
nakledilip duran o koca-
man dev gibi "Gilik Ali"yi
düşünmüş ve:

"-Adını duyaydım da,
keşke yüzünü görmeyeydim,
emi?" demiş.

Gilik Ali'nin muradı,
hiç şüphesizdir ki, hara-
ma uçkur çözmek değildi.
O, anlatılan hatıralara ve
kendisini tanıyanlara göre,
"Çalıkakıcı" değildir. Gün-
lerce dağlarda, ormanlarda
geze-geze, saklana-saklana
ruhu sıkılmış olacak ki, ya
bir adamına haber gönder-
mek istemişti, ya da iki çift
lâf etmek istemişti.

İstiklâl Harbi dönemine

ait efe ve zeybekler husu-
sunda konuşmalar olurken,
Demirci Mehmet Efe'yi
halka zulüm yapmakla suç-
layanlar bulunmaktadır.
Burada bunu tartışmaya-
cağız; lâkin kendisinin de
bir "**hak**"kını teslim etmek
mecburiyetindeyiz.

Demirci Mehmet Efe,
kızanları arasına karışmış
olan "**Çalıkakıcı**"ları kur-
şuna dizmez, ateşte yaktı-
rılmış.

Zeybek ve efelerde el-
bet de güç, kuvvet; boy-
pos, yaş önemlidir. Ama
her şeyden önemli olan bir
hususîyet varsa, o da "**yü-
rek**"dir, yürekdeki "**cesa-
ret**"dir. Kalbdaki "**vatan
sevgisi**", "**millet sevgisi**",
"**Allah ve Muhammed
sevgisi**"dir. Ruhlardaki
"**mefkûre**"dir.

Nitekim, Ege insanının
bildiği ve Demirci Mehmet
Efe tarafından kendisine
"**kızan**" olmak için gelen-
lere karşı söylendiği ifâde
edilen:

"-Dinine düşkün olan,
**Yörük Ali'nin yanına git-
sin**" sözü meşhurdur.

Oysa babası **Abdil
Efe**'nin ölümü üzerine, ba-
basının hususîyetlerini taşı-
yan, amma ve lâkin henüz
yirmi yaşlarında bulunan
Yörük Ali, "**Efe**" seçilmiş,
kendisinden çok yaşlı olan

zeybek ve efeler de, O'na
itaat etmişlerdir.

Millet olarak top-yekûn
muhtaç olduğumuz bu hu-
susîyetleri, diğer bir ifâde
ile, "**Efe ruhu**"nu kazan-
mak mecburiyetindeyiz.
Buna muhtacız. Bu ruh,
hem **Ödemiş**'in (doğrusu,
Otamış'dır ki, Türkistan
Türkleri'nin "**Teke Boyu**",
"**Tohtamış**" ve "**Otamış**"
boylarına ayrılırlar. Binae-
naleyh **Otamış** -veya **Öde-
miş**-, târihî bir Türk boyu-
dur.), Ege yöresinin, hem
de bütün Anadolu'nun ru-
hudur.

Kısacası "**Efe Ruhu**", bü-
yük Türk milletinin ruh ve
seciyesidir.

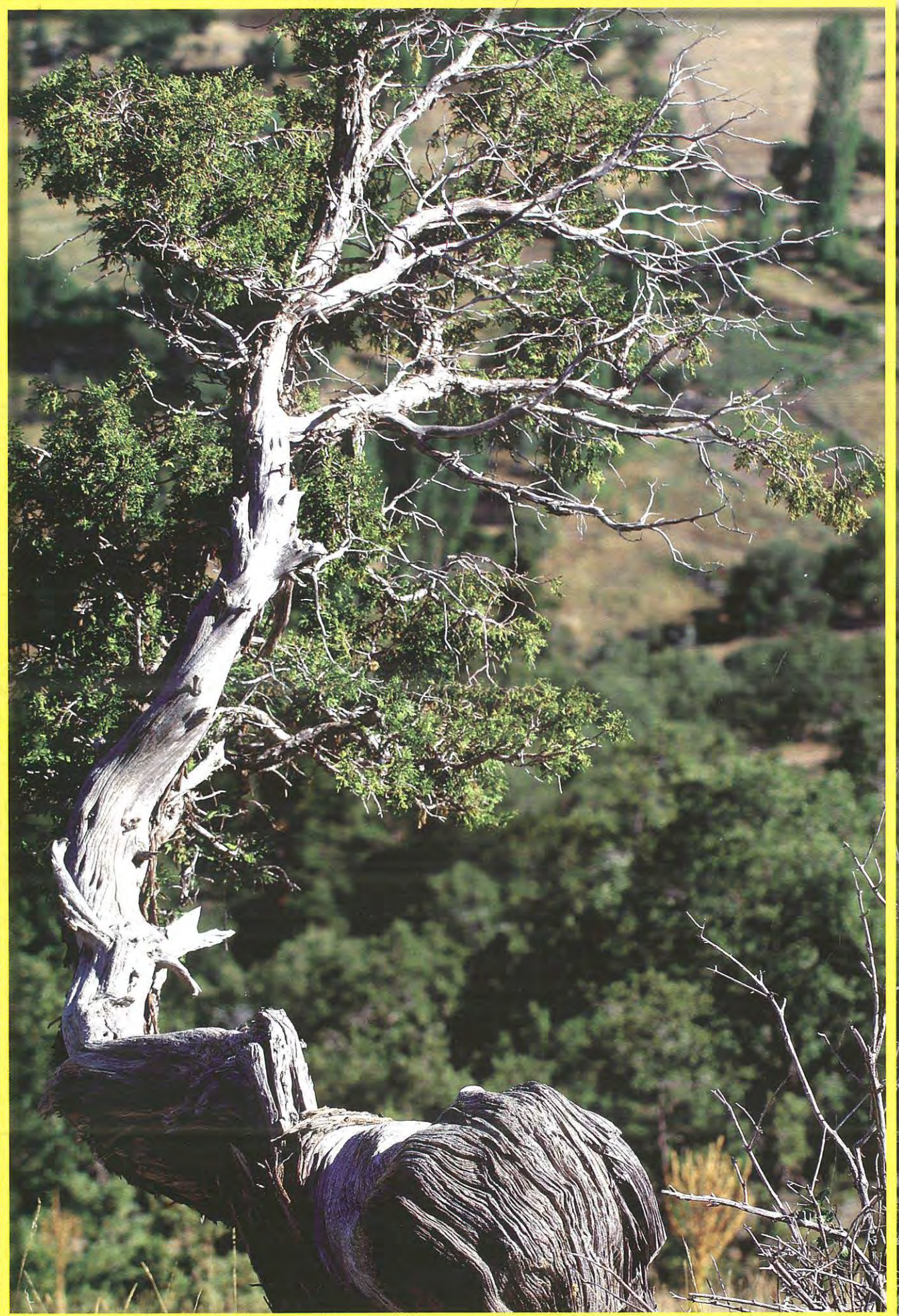
Kaynaklar:

Kitap: 1- Yeni Türk An-
siklopedisi, Ötüken Neşriyat
- İstanbul, 1985 , C. 2, S: 754

2- Yeni Türk Ansiklopedi-
si, Ötüken Neşriyat - İstan-
bul, 1985 , C.12, S:4878

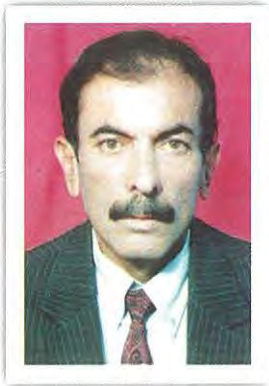
3- Mehmet ERÖZ.- Millî
Kültürümüz ve Meseleleri-
miz, Doğuş Yayın ve Dağıtım
- İstanbul, 1983, S.90,91

*: Bu makalem, "**YESEVÎ**"
Dergisi'nin Mayıs 2013 ta-
rihli, 233.ncü Sayısı'nın
20.nci Sayfasında ve Ha-
ziran 2013 Tarihli 234. ncü
Sayısında, 2 Bölüm halinde
yayınlanmıştır.

BOGAZİÇİ BELDELERİ VE ÇETMİ

Zeki OĞUZ

Taşkent'i çıkıp Sultan Suyunu geçince sola dönen yol, hepsi birbirinden güzel Boğaziçi Beldelerine gider. Sazak, Ilıcapınar, Afşar, Keçimen, Alata, Çetmi, Bolay. Bolay Yaylasından gelen dere, Çetmi yakınlarında müthiş bir doğa güzelliği yaratır, Ayboğazi Şelalesini oluşturur ve Göksu Irmağına kavuşur. Yaz, kış her mevsim gittiğim bir bölgedir Boğaziçi beldeleri.

Bu beldelerin hepsinde güzel dostlarım vardır, ne zaman kapılarını çalsam,

her şeyden önce güler yüzlerini ikram ederler. Bütün bu beldelerde acılı, sevinçli anılarım, çoğunu paylaştım sevgili okurlarımla, şimdi ki anlatacaklarımı da yazdım aslında ama güzellikleri paylaşmanın ne sakıncası olur ki, diye düşündüm.

Çetmi Beldesine yıllar önce Kerim Bozdağ arkadaşımın sayesinde gitmiştim, sonra ki yıllar aklıma geldikçe, o doğa güzelliklerini, insan sıcaklığını özledikçe gittim. Burada yaptığım slayt gösterileri, yaptığım en çok zevk duyduğum

gösterilerdi. Ağustos ayı sonlarında yapılan şenliklerde yer almak ise ayrı bir güzellikti çünkü Kerim arkadaşımın ve duyarlı belediye yetkililerinin gayretleriyle bu güzel insanların geleneklerini, kültürlerini o şenliklerde fazlasıyla bulmak mümkündü.

Bir gün Kerim ile sözleştik, fotoğraf ve doğa dostları ile Çetmi'ye gidip bir gün konaklayacaktık. Bir minibüs dolusu gezgin gittik. Belediyede kısa bir çay molasından sonra köyün içine dağıldık.

İkindiye doğru belediye hoparlöründen tellal bağırmaya başladı. Yatsı namazından köy okulunda gösteri var, bütün komşularımızı bekleriz, diye. Yalan yok, o saatte sonra kim gösteriye gelecek, diye. Yine de Kerim ile erkenden okula giderek gösteri hazırlığına başladık. O bölgede çektiğim doğa manzaralarından ve portrelerden oluşturduğum bir gösteri sunacaktım. Özellikle merak ediyordum, insanlar kendi yüzlerini görünce nasıl bir tepki gösterecekler, diye.

Yatsı namazından sonra belde sakinleri birer ikişer gelmeye başladı-

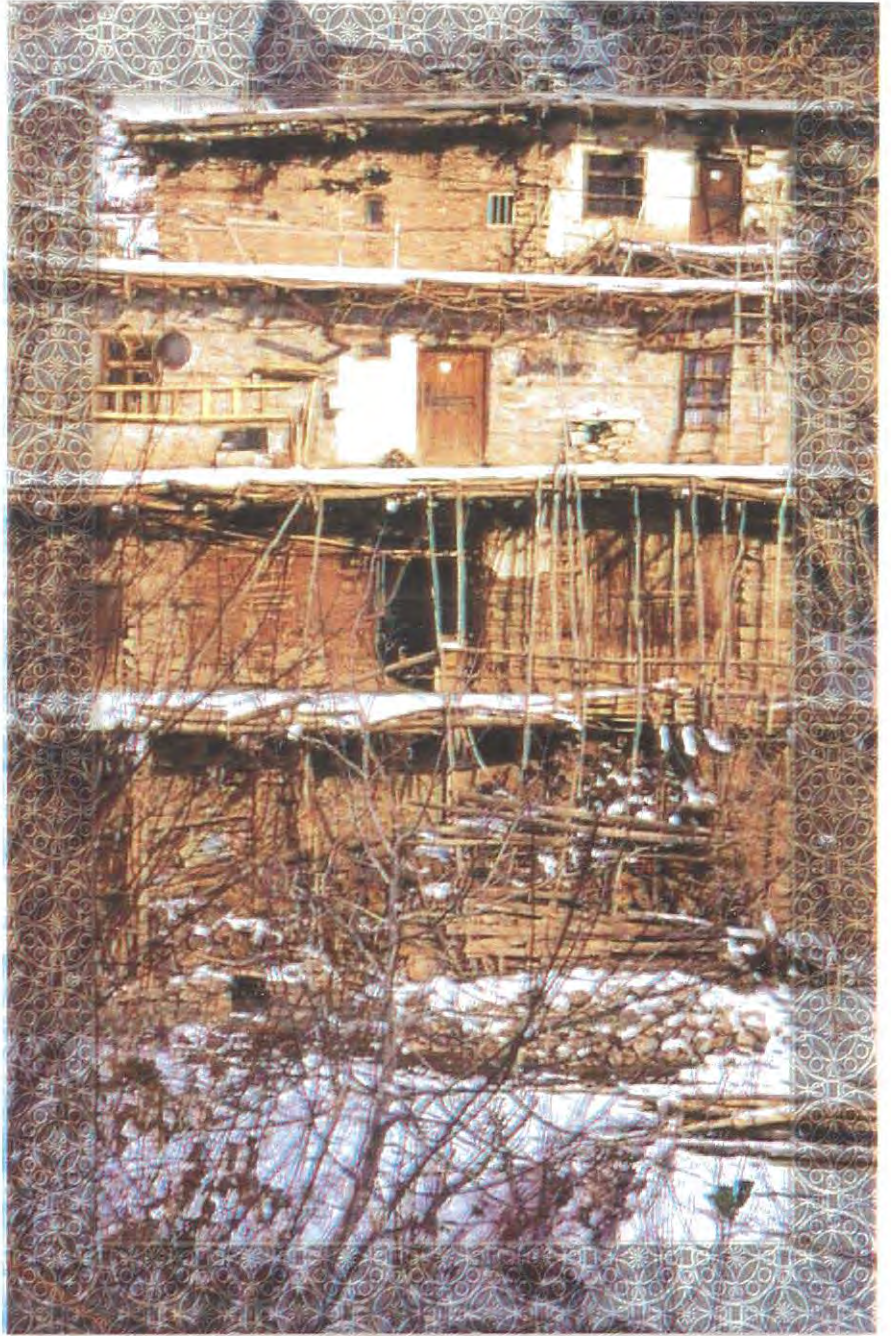

lar. Bir anda doluvermişti okulun salonları. Müthiş keyiflenmiştim. Şehirlerin büyük salonlarında bile bu kalabalığı görmek mümkün değildi. Hepsini birden gösteri salonuna sığdırmak zordu, bu yüzden önce kadınları, çocukları aldık salona. Gösteri bitti, salonu boşaltmak mümkün değil, tek isteriz, diye bağırıyorlar. Tekrar yapacağız, diyerek boşalttık salonu.

Gösteri bittikten sonra hayal bile edemeyeceğimiz bir sürprizleri vardı köy halkının. Biz gezginlere köy seyirlik oyunlarından oluşan mükemmel bir sunum hazırlamışlardı. Büyük bir keyifle izledik, fotoğraflarını çektik.

Gece yarısı oluyordu şenliğimiz bittiğinde, ben gezginleri bu saatten sonra nerde barındıracağımızı düşünüyordum. Koca yürekli Kerim arkadaşım buna da bir çözüm bulmuştu. Okulun kapısından çıkarken köylüler birer ikişer gezgini evlerine çağırıvermişlerdi. Ben ve bir arkadaşım da Kerim'in babasının evinde kalmıştık.

Bütün Çetmili dostlarıma selam olsun, sizleri hiç unutmadım.

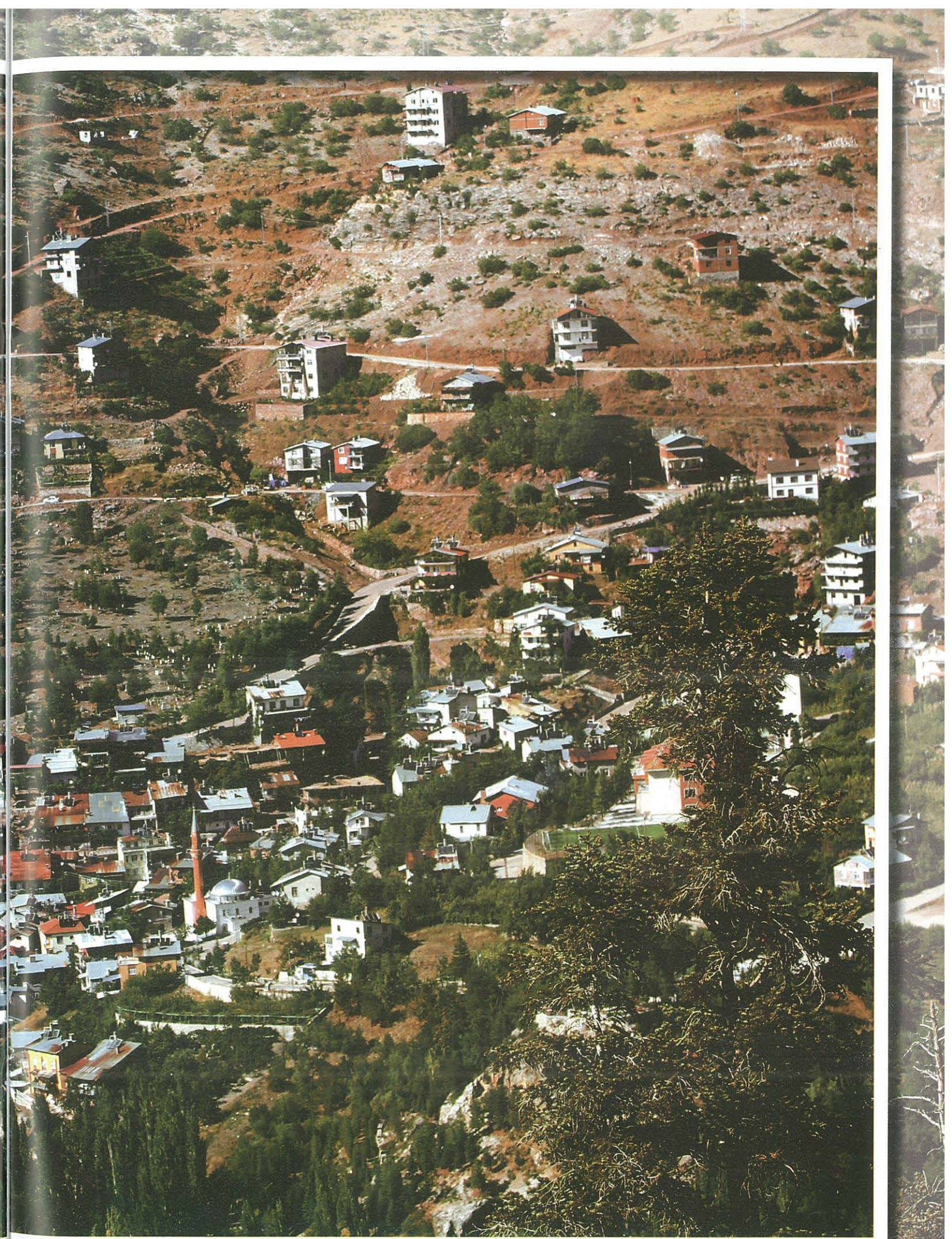

Türkülerimiz.
Ana sütü gibi candan,
Ana sütü gibi temiz.
Türkülerde tüter dağ dağ, yayla yayla
Köyümüz, köylümüz, memleketimiz.

Ah bu türküler, köy türküleri!
Dilimizin tuzu biberi,
Memleket ahvalini onlardan sor.
Kitaplarda değil, türkülerde ara Yemen' i,
Öleni kalanı, gidip gelmeyi
Ben türkülerden aldım haberi.
Ah bu türküler, köy türküleri!..

Bedri Rahmi EYUBOĞLU

Dergimizi Derleyenler

Emine Karaduman

İçleri hep sevgi dolu
Yolları Allah'ın yolu
Kötülük nedir bilmezler
Dergimizi derleyenler

Güzel çirkin ayırmazlar
Zengin fakir gayırmazlar
Yalan nedir hiç bilmezler
Dergimizi derleyenler

Dillerinden hep bal akar
Gönüllere hep gül atar
İçine sevgi de katar
Dergimizi derleyenler

Kepirleri kekik dolu
Alı yeşilli sümbüllü
Hepsi de dergide gelir
Dergimizi derleyenler

Komşular hep hayran kalır
Okuyan bir daha alır
Bizde kayıt olalım der
Dergimizi derleyenler

Çocuklar ödevin yapar
Ayrıca bir daha bakar
Sevinçle okula çıkar
Dergimizi derleyenler

Ne kadar met etsem bitmez
Yazmaya defterler yetmez
Onların kıymeti biçilmez
Dergimizi derleyenler

Nesiller hep hatırlasın
Geleceğe miras kalsın
Bizden bir hatıra olsun
Dergimizi derleyenler

Her sayısını saklarım
Özledikçe bir bakarım
Birde teşekkür ederim
Dergimizi derleyenler

Rahmetle

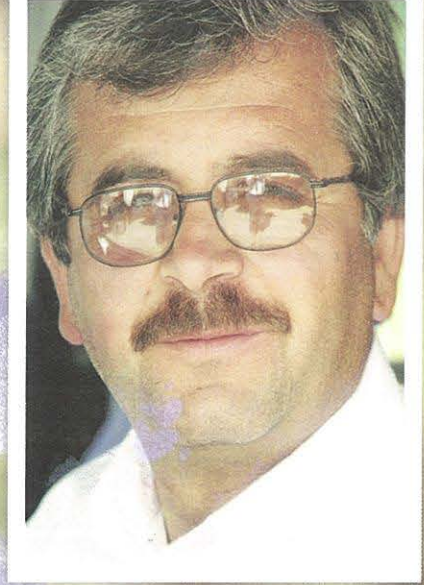
Allah'ım, onlar senin güvencende, senin koruman altındadır. Onları kabir fitnesinden ve cehennem azabından koru. Sen vefa ve övgü sahibisin. Allah'ım onları bağışla, onlara acı! Muhakkak ki sen çok bağışlayan, çok acıyansın.

Muammer ASLAN
(28 Ocak 2019)

Hüseyin BOZ

Niyazi ERTEK
(12 Ocak 2019)
Babası Ekiz Hüseyin

Havvana USLAN
(17 Ocak 2019)
Ali Uslan Deli Ali'nin eşi

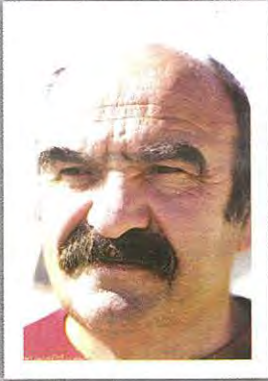
Ayşe KARADENİZ
Veli Karadeniz'in eşi
(25 Aralık 2018)
Musa'nın Ayşe, rahmetli eski
belediye başkanımız
Veli KADENİZ'in eşidir.

Fatma ÇAMURCU
(19 Şubat 2019)

Yağmur Aşıkları

Nurettin ÖZEL

.... okşarken
melikenin saçlarını,
çiçek demeti yere
düştü, tohumlarını
toprağa saçıp tekrar
yeşerecekti artık.

Biri 22, diğeri 23 yaşlarında gencecik iki güzel insan... Lise yıllarından beri tanırılar birbirlerini. Her ikisi de birbirinin ilk göz ağrısı. Her ne kadar hiçbir aşığın ilk göz ağrısına kavuşamadığı söylene de bizimkiler kavuşanlardan. İkisi de delicesine birbirine âşık, ikisi de delicesine kıskanç. İkisi de birbirine acı çekertmek için elinden geleni yapmasa bu hikâyenin ilginç bir yanı kalmayacak belki, o zaman ben de yazmazdım zaten.

Onlar evleneli yedi yıl oldu, henüz çocukları yok. Yok, yok olmadığından dolayı değil, Yusuf ne kadar bir çocukları olsun istese de Melike de bir o kadar "olmasın" diyor. Hani Yusuf şaşıp yanılıp da "hayır çocuk mocuk istemiyorum" deyiverse, Melike hemen hamile kalmak isteyecek biliyorum. Hep birbirinin isteklerinin tersini yaptıkları için vardım bu kanıya. Hayır hayır, sanırım bu bir kanı değil. Bu bir gözlem, onları seven, ama çok seven bir insanın gözlemi...

Evlendikleri günü dün gibi hatırlarım; iki metreye yakın bir düğün pastaları vardı. İkisi de orta halli bir ailenin çocuğu olmasına rağmen, sınıf arkadaşımız Turan'ın pastaneleri olması sağlamıştı onlara bu ayrıcalığı. Gelinle ilk dansı yapanlardan birisi de bendim, çılgınca bir eğlence, şakalar espriler ise hak getire. Gün ağarmaya yakın damadı gerdeğe katacağımız geldi aklımıza. Yaşlılar çoktan bir köşede uyuklamaya başlamışken, biz bütün zıpır okul arkadaşları ikisine de mutluluk dileyip vurduk damadın sırtına yumruğu. Gelin odaya önceden girdiği için, yumrukla sendeleyeni damat gelinin kucağına düştü. İşte düşüş o düşüş oldu.

İkisi de, mütevazı ikisi de iyi insanlardı, ama hayat çok çabuk göz kırpmıştı onlara. Hukuk fakültesini bitiren Yusuf serbest avukatlık yaparken, üniversite yıllarında sırf okul harçlığını çıkartmak için filmlerde küçük roller alan Melike meşhur bir oyuncu olmuştu artık. Bu yüzden okulu da yarım kalmıştı zaten.

Son yıllarda moda halini alan, her şöhret sahibi olmuş sanatçı gibi, Melike de şarkıcı olmaya karar verdi. Bir iki şan dersi, bir iki nota dersinden sonra sahneye çıktı ve birden meşhur bir ses sanatçısı oluverdi. Sahne, sinema, reklam, her sahada şöhretinin meyvelerini toplamaya başlamıştı artık.

Sevmediği senaryoda oynamıyor, bir geceliğine milyarlarca liraya sahneye çıkıyordu. Yusuf ve Melike ailesi paraya para demiyorlardı demesine ama ne yazık ki ikisi de hoşnut değildi bu durumdan.

Hayır hayır sevgileri ilk günkü kadar tazeydi, aşları ilk günkü gibi sıcak ve dorukta idi ama mutlu değillerdi nedense. Ve işin en kabul edilmez yanı bu mutsuzlukları üzerine ikisi de tek kelime bile Melike'ye, ne zaman bak oku bu yazı için teşekkür mektupları alıyorum dese, oo öyle mi ne güzel, deyip koyuyordu dergiyi sehpanın üzerine. Yazdığı bir yazı ödüle bile layık görülmüştü, ama o mütevazı ödül törenine bile götürmemişti Melike'yi. Evde bırakıp geldiği halde, "onun çok önemli bir görüşmesi var, kendisi sizlere kucak dolusu selamlar gönderdi" diye savuşturmuştu törene katılanları. Ödül plaketine, özür dileyin, özür dileyin ne olur birbirinizden yapmış olduğunuz hatalara, hatta yapacak olduğunuz hatalara karşı diye sonu üç nokta ile biten Yusuf'un yazısından bir alıntı yazılıydı plaketen üzerinde. Hiç değilse bunu okur diye ümitlenirken, yazıyı okuyan Melike "yanlış" demesin mi...

-Doğrusu ne peki diye sordu Yusuf ümitsizce.

-Doğrusu özür dileyecek işler yapmamak, dedi Melike.

-İyi de güzelim, dedi Yusuf, yapmamak mümkün mü, yapıyoruz işte, dedi..

-Ben yapmıyorum, sen de yapmazsan sorun biter, dedi Melike. Baktı kaldı Yusuf...

-Şimdi bile hata yapıyorsun, dedi içinden.

Mutlaka Melike'nin de içinden geçenler vardı, belki o da zaman zaman yaptığı hataları fark ediyor, belki o da kendince iç hesaplaşma yaşıyordu, ama bunları hiç bir zaman, Yusuf'a belli etmiyordu. İkisi de dışa karşı çok kapalıydılar ve dışa karşı çok mutlu görünüyorlardı.

Bu sahte mutluluk, ikisini de mutsuz kılıyordu. Çünkü yürekten gelmeyen, özünde sevgi olmayan hiç bir şey insanlara daimi mutluluk veremezdi. Ne yazık ki Melike hayranlarına ayırdığı zamanı kocasına ayıramıyordu, onlarla saatlerce konuşuyor, şakalaşüyor, sohbet ediyor, ama kocasına gelince kelimeler tükeniyor ve susuyordu. Sonunda bir erkek hayranın iltifatlarına yenik düştü melike. Hayranı nasıl Melike ile konuşmaktan hoşlanıyorsa, Melike de hayranının tiryakisi olmuştu. Geceleri arıyordu adam, o kadar uzatıyorlardı ki konuşmalarını, melike Gün doğuyor kapat artık günün doğuşunu izle diyordu, adam ise karşımda duvarı dolduran bir resmin var ve ben senin güzelliğine bakıyorum, gözlerinin içine bakıyorum, gözlerinin mavisinde fırtınalara tutuluyor taka yüreğim, güneşin doğuşu da ne olur ki diyordu. ve melike tanımadığı bu adama aşık oldu... Senin yanında olmak isterim diyor-

du, kollarımı boynuna dolar ve bir ömür boyu hiç açmam diyordu adam. Ruhumu al-lak bullak ettiğinin farkında mısın, ben evli bir kadınum biliyorsun diyordu Melike. Buluşalım, ne olur bir akşam buluşalım diyordu adam. Bu mümkün değil işte. hadi kapat artık diyordu Melike. Önce sen kapat diyordu adam. sonra İkisi de telefonun başında saatlerce biri birlerinin nefes alıp verişlerini dinliyorlardı,-hadi kapat artık bu telefonlar çok pahalı biliyorsun, batarsın sonra diyordu Melike. suyun dibinde sen varsan batmaya çoktan razıyım diyordu adam. Bu konuşmalar günlerce aylarca sürdü. Bu doğru değil belki ama en azından mutluluğu yakaladım diyordu Melike. Çünkü eşinden bir türlü görmediğini düşündüğü bu sıcak ilgiyi, duymadığı o sihirli sözleri duyuyordu adamdan.

Yusuf'ta fazlasıyla ilgileniyordu aslında, her akşam çiçek sunuyordu ona, hiç aklından hayalinden bile geçirmediği hediyeler alıyordu nedense bunları önemsemiyordu melike. bir insanın yüreğini kazanmak çok zordur. hele bu yürek Melikenin yüreği ise daha da zordur. Gerçi Yusuf, sık sık kendisini sevdiğini söylüyor,hatta bunu söylerken ağlıyordu bazen, sensiz yapamam ne olur sevgini benimle paylaş, yüreğini benimle paylaş, istersen çekip gidelim buradan, bizi hiç tanımayan bir ülkede serseriler gibi dolaşalım diyordu. Ama bu sözler pek inandırıcı gelmiyordu Melike'ye. Belki de inanmak istemiyordu kim bilir. Ama telefondaki adam bir başkaydı. Onun konuşmalarını her kelimesi yüreğini delip

geçen bir kurşun gibiydi ve artık Yusuf'tan kurtulmanın yollarını arıyordu. Ona ayrılalım diyemezdi. Davranışlarında daha da acımasız olmaya başladı. Onun en olumlu sözünü bile tersinden anlıyor. en olmadık hakaretler yapıyordu. Fakat o hala kendisini seviyor, ne oldu bize Melike, ne oldu bize diye sorular soruyordu her seferinde.

Bir gün TV'de kendi reklamlarını izlerken buldu Yusuf'u, ne yapıyorsun diye sordu Melike.

-Seni izliyorum dedi Yusuf.

-İyi dedi Melike.

-Her şeye zaman buluyorsun ama bana ayıracak bir dakikan bile olmuyor dedi Yusuf.

-Ne demek istiyorsun, dedi Melike.

-Beni istemiyorsan ayrılalım dedi Yusuf.

Hiç beklemediği bu teklif karşısında birden şok olan Melike, baktı... baktı...

-Nasıl yani dedi...

-Boşanalım, dedi Yusuf. Sonra da ekledi:

-Sana karşı hep dürüst oldum bilirsin.

-Bilmez miyim dedi Melike.

-Birisi mi var diye sordu ardından.

-Evet dedi Yusuf, birisi var.

-Ben tanıyor muyum, dedi Melike.

-Boş ver, dedi Yusuf.

-İyi, boşanma davasını sen aç o zaman, ne de olsa avukat-sın dedi Melike.

Sanki boşanma teklifi yapan kendisi değilmiş gibi, birden bağırılmaya başladı Yusuf.

-Evliliğimizde hiç sevgi

yoktu demek, hiç aşk yoktu demek!..

-Boşanma teklifini yapan sensin diye sözünü kesti Melike.

-Doğru dedi Yusuf, teklifi yapan benim, ama evliliğini kurtarmak için hiç çaba sarfetmeden kabul eden de sensin.

Yusuf giyiniyordu. Yo yo giyinmiyordu evden ayrılmak için valizini topluyordu sanki.

-Nereye gidiyorsun bu saatte diye sordu Melike.

-Senin için ne önemi var ki dedi Yusuf ve dolaptan aldığı üç beş giyecekla valizini alıp çıktı.

Allah'tan hizmetçi evde yok dedi Melike. Sonra kalkıp pencereye gitti, onun arabaya binip gidişini izledi. İçi burkularak sonra yığıldı kaldı kol-tuğun üzerine, çok geçmeden Telefon çaldı arayan o adamdı.

-Özür dilerim bu akşam geciktim dedi adam.

-Önemli bir işin olmalı dedi Melike.

-Sana şiir yazıyordum dedi adam.

-Okusana dedi Melike.

-Hayır bunu senin yanında okumak istiyorum dedi adam.

-Neden dedi Melike.

-Yüzündeki ifadeyi görmek için tabi ki dedi adam.

-Nasıl bir şiir, hiç değilse ip ucu ver barı dedi.

-Tabi ki, aşk ve yalnızlık üzerine dedi adam.

-Benim yalnız olduğumu da nereden çıkarıyorsun ki dedi Melike.

-İkimizin de yüreği çok yalnız, ikimiz de yarım insanız, biz ancak birlikte bir bütün oluruz. O zaman bu bütünlük güzel meyveler verir dedi adam.

-Çocuktan mı bahsediyorsun dedi Melike.

-Çocuklardan dedi adam. Çocuklar evlilik ağacının en güzel meyveleridir...

-Ya benim çocuğum olmu-yorsa dedi Melike.

-O zaman yer yüzünün tüm çocuklarına açarız yüreğimizi dedi adam. Kısa bir sessizlik oldu.

-Beni ne kadar seviyorsun dedi Melike.

-Sensiz yaşayamayacak kadar dedi adam.

-Kocam da öyle diyordu ama, bensiz yaşayabileceğini söyledi bu akşam dedi Melike.

-Seni tanımamış o zaman dedi adam.

-Peki sen beni tanıyor musun dedi Melike.

-Senden daha çok tanıyorum seni dedi adam, güldü Melike..

-Artık yarın buluşuyoruz değil mi diye sordu adam.

-Hemen olmaz dedi Melike.

-Ömrümün sonuna kadar beklerim dedi adam.

-On beş gün sonra, eylülün ilk Pazar günü dedi Melike.

-Eşinle ilk olarak nerede buluşmuştunuz dedi adam.

- Kuğulu Park'ta yağmur yağıyordu.

-Biz de orada buluşalım dedi adam.

-Neden dedi Melike.

-Kim bilir, bakarsın belki yağmur yağar dedi adam.

-Sen hâlâ orada mısın dedi Melike.

-Hep orada olacağım, göreceksin dedi adam.

Sonra sen kapat, sen kapat

diye uzunca tartıştılar. Kim önce kapattı bilmem kapandı telefon.

Sabah olunca soluğu koca-sırın ofisinde almıştı Melike.

-Bir an önce bu işi bitir diye boş bir kağıda imza atıp çıkar-ken...

-Her şey bitti mi şimdi yani dedi Yusuf.

-Sen istedin dedi Melike. Elini uzattı Yusuf, hoşça kal dedi. İki el sıkıca tuttu birbiri-ni, uzun süre birbirinin gözle-rine baktılar.

-İlk defa görüyormuş gibi bakma bana dedi Melike.

-İlk defa ayrılıyoruz dedi Yusuf.

-Çocuk isterim diye tut-turmasaydın bunlar olmazdı dedi Melike. Suç benimmiş gibi bakma öyle diye ekledi tekrar.

-Hayır dedi Yusuf, bu olay-da suçlu sen değilsin, hiç kim-se suçlu değil dedi üzgün bir sesle.

Sonra ayrıldılar. Melike al-lak bullak olmuştu, Yusuf'un son hali çok duygusaldı, onu bu halde hiç görmemişti. Belki de ona bu tarzda hiç bakma-mıştı. Ne kadar güzel gözle-ri vardı. Doğruca parka gitti, oturdu bir banka, gelip geçen herkes tanıyordu onu, içi kan ağlamasına rağmen onlara gü-lücükler dağıttı. Ve uzunca bir zaman "Aman Allah'ım yanlış mı yapıyorum acaba!" diye geçirdi içinden. Sonra ihtiyar baba annesinin sözleri geldi aklına, bir gün annesi ile baba-sı arasındaki bir kavgada bo-şanmanın eşiğine gelmişken bu hale çok üzülen kadınca-ğız, oğlum yuva yıkmak kolay değil biri birini seven iki insan boşanırken yer gök titrermiş, gökte melekler ağlarmış di-

yerek onu ikna edip, sonra dayımlara giden annemin ya-nına götürmüştü bizi. Akşam oturmasına gider gibi. soğuk bir akşam yemeğinden sonra, herkesin ne olacak şimdi diye kara kara düşündüğü bir an da, babam "Halime hadi kal-kıyoruz!" deyip kalkmıştı aya-ğa. Sonra unutulmuştu bütün olanlar.

Ama baba annesi yoktu ar-tık ve geri dönüp Yusuf'tan özür dileyemezdi, özür dile-mesini de hiç sevmezdi zaten. Hem bunu kadınlık gururuna da yedirmesi mümkün de-ğildi. O şimdi on beş gün sonra gecenin bir yarsı bu parkta başka bir erkekle buluşacak-tı. Ağlamamak için kendisini zor tuttu, doğruca evine gitti Melike. Hasta mısın hanımcı-ğım diye soran hizmetçi Gül-bahar'a bile cevap vermeden girdi içeri. Yiğilircasına ken-dini attığı yatağının üzerinde hüngür hüngür ağlamaya baş-ladı. O gün hiç dışarı çıkmadı, akşama kadar ağladı.

On beş gün çabuk geçmiş-ti ve bu on beş gün içinde hiç görüşmedi Yusuf'la. Ne yüz yüze, ne de telefonla...

-Sen gururluysan ben de gururluyum Yusuf bey, bu işte ilk adımı senin atman ge-rekirdi dedi içinden. Çünkü ayrılmayı teklif eden sensin.. Sonra gecenin üçünü bekledi, saatlerce pencereden dışarı bakarak. Hayret aniden çıkan bir şimşek ve şiddetli bir gü-rültü ile birlikte bir yağmur boşandı gök yüzünden. Evin önüne çıktı, yağmurun altında durdu bir an. Buluşmaya gi-dip gitmemekte tereddüt ya-şadı uzunca. Ama geri dönüş yoktu artık. Ve sonu bilinme-yen bir yola gider gibi parkın yolunu tuttu.

İyice ıslanmıştı parka va-rıncaya kadar, ıslanmış ol-mak için yürümüştü zaten, onun için arabaya binmemiş-ti. İleride karanlıklar içinde bir adam kendisini bekli-yordu, iyi dedi, hiç olmazsa göbekli biri değil diye geçir-di içinden. Adamın yanına yürüdü. Adam öbür tarafa bakıyordu ve yağan yağmu-run sesinden geldiğini bile fark etmemişti, iyice yaklaştığında adama, kucağında bir çiçek olduğunu fark etti ve tam bir iki adım kala di-kildi arkasına. anlaşılan çok dalgındı adam. Yüreği güp güp atıyordu. Ah Yusuf, ah diyordu içinden. Hani arka-sından karanlıkların içinden Melike diye seslenirse dö-nüp koşup gidecekti kolla-rına, belki ömrünün sonuna kadar döneceği göz yaşlarını bir anda boşaltıverecekti sa-ğanak yağmurlar gibi.

"Ama artık çok geç. Çok geç!" dedi içinden. Tam o sı-rada bir şimşek çaktı, adam şimşekten gölgesini fark etmiş olacak ki geri döndü birden ve Melike şok olmuştu.

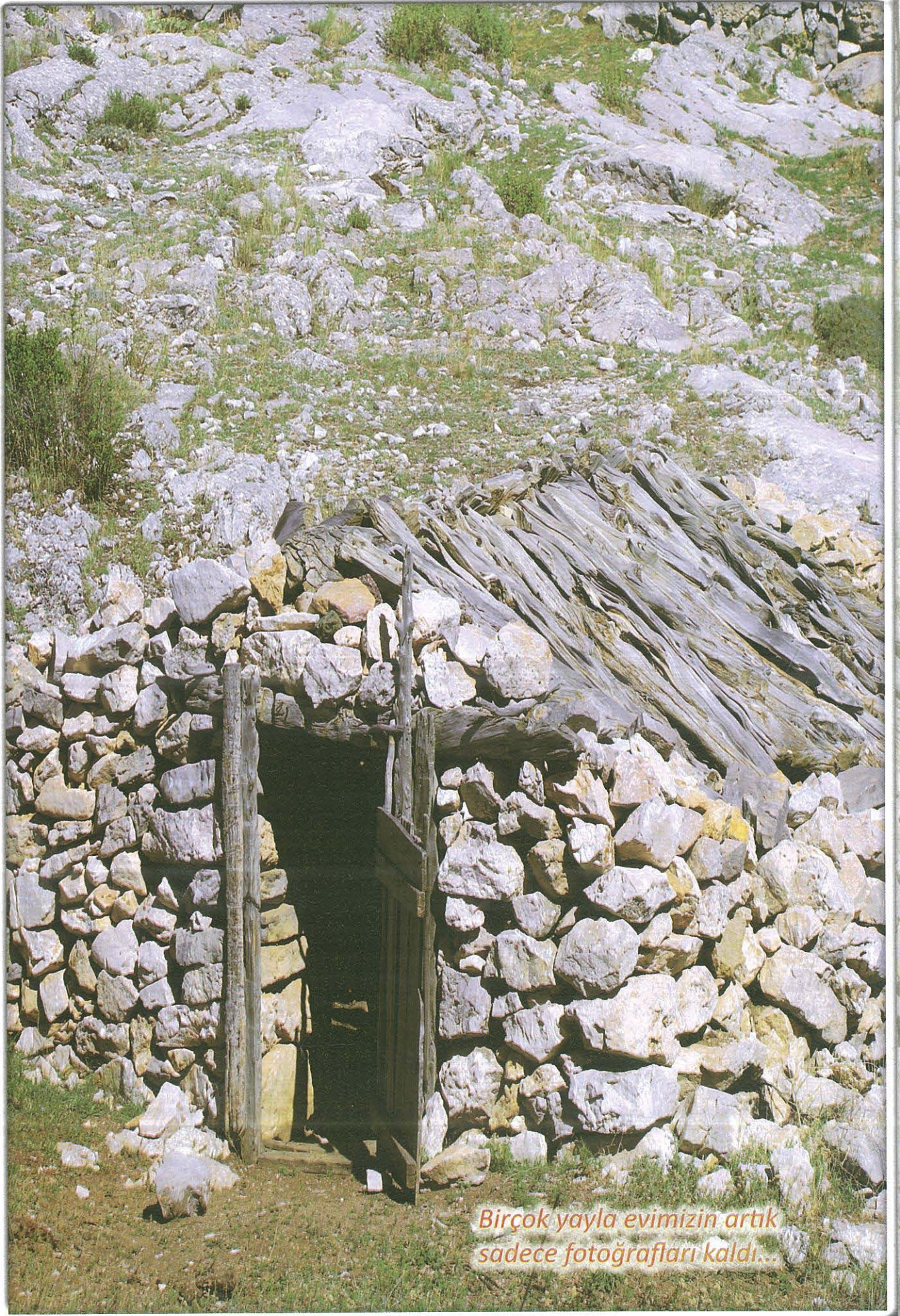
-Yusuf diyebildi dudakları titreyerek.

-Melike dedi o da.

Ve iki aşık hiç ayrılmama-casına sarıldı biri birlerine.

-Melike o güzel sözleri söy-leyen sendin demek, birlik-teyken o güzel sözler neden sakındın benden diye hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı...

-Birbirimizle hiç konuşma-dık ki, işler için ayırdığımız zamanı kendimize ayırama-dık, oturup konuşamadık ki diyerek okşarken melikenin saçlarını, çiçek demeti yere düştü, tohumlarını toprağa saçıp tekrar yeşerecekti artık.

HAK YAPI MARKET

Ebubekir Bozdemir • Emin Bozdemir

❧ Sıhhi tesisat

❧ Elektrik

❧ Boya

❧ Hırdavat

❧ Proje

❧ İş Bitim

❧ İnşaat

❧ Duş Kabin

❧ Kornej Takılır

HAK YAPI MARKET

Güneş Mah. Necip Fazıl Kısakürek Cad. Demir Ap. No: 13/1 Kepez / ANTALYA

Tel@fax: (0242) 339 62 83

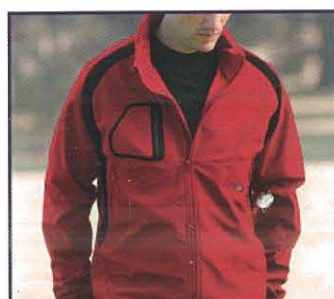
GSM: (0507) 281 68 81 – (0537) 366 30 91

MILITARY FABRICS

POLICE FABRICS

SOFTSHELL FABRICS

WORKWEAR FABRICS

SPORTSWEAR FABRICS

TEPAS
TECHNICAL FABRICS

*Producing for the world
Since 1985*